

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

PRIFYSGOL
BANGOR
UNIVERSITY

Costau byw cynyddol ac iechyd a llesiant yng Nghymru: arolwg cenedlaethol

Rebecca Hill, Karen Hughes, Katie Cresswell, Kat Ford a Mark A. Bellis

Costau byw cynyddol ac iechyd a llesiant yng Nghymru: arolwg cenedlaethol

Rebecca Hill¹, Karen Hughes^{1,2}, Katie Cresswell², Kat Ford² a Mark A. Bellis^{1,3}

¹ Polisi ac Iechyd Rhyngwladol, Canolfan Gydweithredol WHO ar Fuddsoddi ar gyfer Iechyd a Llesiant, Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru

² Uned Cydweithio ar Iechyd Cyhoeddus, Ysgol Gwyddorau Iechyd, Prifysgol Bangor

³ Cyfadran Iechyd, Prifysgol John Moores Lerpwl

Diolchiadau

Mynegwn ein diolch i'r rhai sydd wedi cyfrannu at ddatblygiad yr adroddiad hwn, gan gynnwys Sumina Azam a Philip Daniels am adolygiadau cymheiriaid a Natasha Judd am brawfddarllen. Rydym yn ddiolchgar iawn i drigolion Cymru a roddodd o'u hamser gwerthfawr i gymryd rhan yn yr arolwg.

Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg / This document is available in English

Polisi ac Iechyd Rhyngwladol,
Canolfan Gydweithredu Sefydliad Iechyd y
Byd ar Fuddsoddi ar gyfer Iechyd a Llesiant,
Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru,
Tŷ Clwydian, Parc Technoleg Wrecsam,
Wrecsam
LL13 7YP

Uned Cydweithio ar Iechyd Cyhoeddus,
Ysgol Gwyddorau Iechyd,
Prifysgol Bangor,
Bangor,
LL57 2DG

ISBN 978-1-83766-254-8

© 2023 Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru a Phrifysgol Bangor. Gellir atgynhyrchu'r deunydd a gynhwysir yn y ddogfen hon o dan delerau'r Drwydded Llywodraeth Agored (OGL) www.nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/version/3/ cyn belled â'i fod yn cael ei wneud yn gywir ac nad yw'n cael ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol.

Cydnabyddiaeth i'w nodi i Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru.

Mae hawlfraint yn y drefn deipograffyddol, y dyluniad a'r gosodiad yn perthyn i Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru.

Hydref 2023

Costau byw cynyddol ac iechyd a llesiant yng Nghymru

Mae cartrefi ledled Cymru yn profi cynnydd mewn costau byw. Er mwyn deall sut mae costau byw cynyddol yn effeithio ar bobl yng Nghymru, cynhaliwyd arolwg cenedlaethol o dros 2,000 o drigolion 18 oed a hŷn yng Nghymru rhwng Tachwedd 2022 a Mawrth 2023.

Sefyllfa ariannol ac ymdopi

- 43% Yn adrodd am sefyllfa ariannol y cartref yn gwaethygu
- 23% Ddim yn meddwl y bydden nhw'n gallu ymdopi'n ariannol
- 28% Yn bryderus iawn am gostau byw cynyddol
- 36% Wedi defnyddio cynilion i dalu costau cynyddol
- 23% Wedi cynyddu benthyca arian i dalu costau cynyddol

Effeithiau ar iechyd a llesiant

% yn dweud bod costau byw cynyddol yn cael effaith negyddol ar:

Iechyd meddwl

Iechyd corfforol

Perthnasoedd

19% yn dweud bod costau byw cynyddol yn cael effaith gadarnhaol ar gymorth cymunedol

Newidiadau mewn ymddygiad

20% yn bwyta llai o fwyd

68% wedi gorfod torri i lawr ar bethau nad ydynt yn hanfodol

70% yn defnyddio llai ar offer trydanol

Grwpiau agored i niwed

Roedd poblogaethau penodol mewn risg uwch o niwed o gostau byw cynyddol. Dangosir risgiau uwch canlyniadau dethol gyda ↑

	Oedolion iau	Incwm cartref isel	Anweithgarwch economaidd	Plant yn y cartref	Cyfyngiad ar weithgarwch	Lleiafrifoedd ethnig
Teimlo anallu i ymdopi'n ariannol	↑	↑	↑	↑	↑	
Pryderus iawn am gostau byw	↑	↑	↑	↑	↑	↑
Effaith negyddol: iechyd meddwl	↑	↑	↑		↑	
Effaith negyddol: iechyd corfforol	↑	↑	↑		↑	↑
Effaith negyddol: perthnasoedd teuluol	↑	↑	↑	↑	↑	

Cyflwyniad

Mae cartrefi ledled Cymru a ledled y byd yn profi cynnydd mewn costau byw (1). Ers diwedd 2021, mae cynnydd mewn prisiau ar gyfer eitemau sylfaenol fel bwyd ac ynni wedi bod yn fwy na'r cynnydd mewn cyflogau cyfartalog a thaliadau lles, gan arwain at ostyngiad mewn incwm gwario gwirioneddol^a. O ganlyniad, mae pwysau cynyddol ar gyllidebau cartrefi yn ei gwneud yn anoddach i bobl fforddio'r pethau sylfaenol a chyfeirir ato'n aml fel 'argyfwng costau byw' (2). Mae hyn yn bryder arbennig yng Nghymru, lle mae incwm gwario cartrefi yn is nag yn y rhan fwyaf o ardaloedd eraill y DU (3).

Yn y DU, mae'r argyfwng costau byw wedi'i ddisgrifio fel 'argyfwng iechyd y cyhoedd' (4) ac yn 'argyfwng iechyd y cyhoedd y gellir ei osgoi' (5); un sy'n cynyddu graddfa a difrifoldeb tlodi hirsefydlog yng Nghymru ac yn ehangu anghydraddoldebau iechyd (4). Disgwylir iddo gael effeithiau pellgyrhaeddol a hirhoedlog, a welir yn fwyaf amlwg mewn gostyngiad mewn safonau byw i lawer. (6). Ym mis Mai 2023, dywedodd dros 9 o bob 10 (93%) o bobl ym Mhrydain Fawr fod eu costau byw wedi cynyddu o gymharu â'r flwyddyn flaenorol (7).

Fodd bynnag, mae costau byw cynyddol yn cael eu teimlo'n arbennig ymhlith grwpiau y gwyddys eu bod dan anfantais (8). Mae'r cartrefi hynny a oedd eisoes yn profi caledi ariannol cyn yr argyfwng costau byw mewn perygl o gael eu gwthio i dlodi (9). Yn benodol, mae'r argyfwng costau byw wedi dod ar adeg o ehangu anghydraddoldebau iechyd ac incwm o ganlyniad i bandemig COVID-19 (10) a fyddai, i rai, wedi erydu gwytnwch i ergydion ariannol yn y dyfodol (11). Yn wir, roedd llawer o'r unigolion sy'n wynebu risg uwch o straen ariannol oherwydd costau byw cynyddol hefyd ymhlith y rhai yr effeithiwyd arnynt fwyaf yn ariannol yn ystod y pandemig (12), yn cynnwys cartrefi incwm isel (13).

Yng Nghymru, mae costau byw cynyddol yn cael effeithiau pellgyrhaeddol, gyda chanlyniadau hirdymor i'r bobl yr effeithir arnynt a'r systemau a'r gwasanaethau sydd eu hangen i'w cefnogi. (4). Adroddodd Sefydliad Bevan fod mwy nag un o bob wyth (14%) o gartrefi yng Nghymru yn ystod gaeaf 2023 naill ai weithiau, yn aml neu bob amser heb ddigon ar gyfer yr holl bethau sylfaenol; dywedodd bron i hanner (48%) fod eu sefyllfa ariannol bresennol wedi cael effaith negyddol ar eu hiechyd meddwl; a dywedodd 30% ei fod wedi cael effaith negyddol ar eu hiechyd corfforol (14). Gall poeni am gyllid yn y dyfodol effeithio ar iechyd meddwl hefyd (15).

Mae effeithiau iechyd a llesiant yn debygol o gael eu teimlo yn y tymor hir ac ar draws cenedlaethau (4). Mae iechyd gwael yn cyfyngu ar gyfleoedd ar gyfer gwaith da a rhagolygon cyflogaeth yn y dyfodol, gydag effeithiau parhaus posibl ar gyfraddau cyflogaeth (8). Rhagwelir hefyd effeithiau ar iechyd meddwl plant a'r glasoed, trwy ddylanwad straen ariannol ar iechyd meddwl rhieni, perthasoedd teuluol a rhianta (12). Gall deall effeithiau'r argyfwng costau byw ar iechyd a llesiant, gwneud penderfyniadau yn y cartref, ac ymwybyddiaeth y cyhoedd o gymorth a mynediad at gymorth, helpu i lywio ymatebion iechyd y cyhoedd sy'n gynaliadwy a theg.

Mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno canfyddiadau arolwg a ddatblygwyd i ddeall sut mae'r argyfwng costau byw yn effeithio ar iechyd a llesiant y cyhoedd yng Nghymru; eu hymagweddau a'u penderfyniadau yn ymwneud â chostau byw cynyddol; a'u hymwybyddiaeth o gymorth a chynlluniau ariannol a mynediad iddynt.

^a Incwm gwario yw faint o incwm sydd ar gael i bobl ei wario neu ei gynilo ar ôl i drethi, fel yswiriant gwladol a threth incwm, gael eu didynnu.

Methodoleg

Cynhaliwyd arolwg cartrefi cenedlaethol rhwng Tachwedd 2022 a Mawrth 2023. Roedd trigolion Cymru 18 oed a hŷn yn gymwys i gymryd rhan. Defnyddiwyd methodoleg samplu cwota haenedig i gael sampl gynrychioliadol gydag Ardal Cynnyrch Ehangach Haen Is (ACEHI) fel yr uned samplu, wedi'i haenu yn ôl Bwrdd Iechyd a chwintel amddifadedd (gan ddefnyddio Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru(16)). Gosodwyd targedau cwota ar gyfer pob ACEHI a ddewiswyd ar hap yn ôl oedran, rhyw a gweithgarwch economaidd. Dim ond un person o bob cartref oedd yn gallu cymryd rhan.

Comisiynwyd cwmni ymchwil i'r farchnad proffesiynol i gasglu data gan ddefnyddio holiadur a ddatblygwyd gan Iechyd Cyhoeddus Cymru (gweler Blwch 1). Datblygwyd hyfforddiant i gyfwelwyr gan y cwmni ymchwil i'r farchnad ac Iechyd Cyhoeddus Cymru i sicrhau bod cyfweiliadau'n cael eu cynnal yn sensitif ac yn wrthrychol. Ymwelodd cyfwelwyr hyfforddedig â chartrefi yn ardaloedd yr astudiaeth i wahodd preswylwyr i gymryd rhan yn yr arolwg. Er mwyn cael caniatâd gwybodus, cyflwynwyd llythyr awdurdod gan Iechyd Cyhoeddus Cymru i aelodau cartrefi a thaflen wybodaeth, a oedd yn amlinellu pwrpas a chynnwys yr arolwg; ei natur wirfoddol, gyfrinachol a dienw; a sut y byddai canfyddiadau'n cael eu defnyddio. Darparwyd holl ddeunyddiau'r astudiaeth yn Gymraeg a Saesneg a gallai cyfranogwyr ddewis llenwi'r holiadur yn eu dewis iaith. Cynhaliwyd cyfweiliadau wyneb yn wyneb gan ddefnyddio technoleg Cyfwelydd Personol â Chymorth Cyfrifiadur (CAPI). Ar ddiwedd yr holiadur, rhoddwyd taflen ddiolch i'r cyfranogwyr a oedd yn cynnwys gwybodaeth am wasanaethau cymorth yn gysylltiedig â'r pynciau yn yr arolwg.

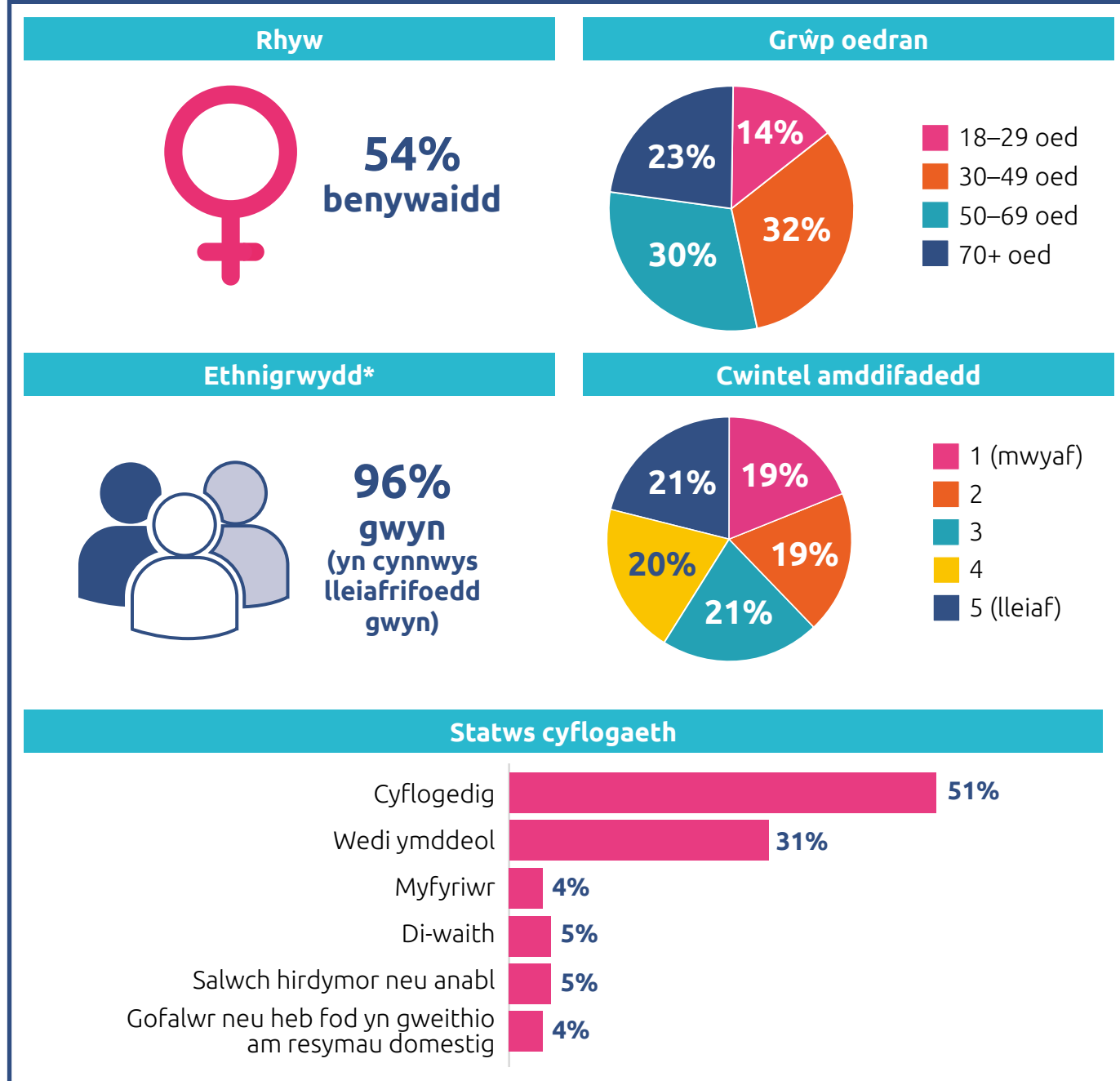
Cwblhawyd cyfanswm o 2,007 o holiaduron, gyda 49% o gartrefi a wahoddwyd i gymryd rhan yn gwneud hynny. Mae Blwch 2 yn rhoi crynodeb o ddemograffeg y cyfranogwyr (gweler Tabl A1 yr Atodiad am fanylion pellach).

Adolygwyd yr astudiaeth trwy'r System Cymhwyso Ymchwil Integredig (IRAS) a rhoddwyd cymeradwyaeth foeseg gan Bwyllgor Moeseg Academaidd Gofal Iechyd a Gwyddorau Meddygol Prifysgol Bangor (cyfeirnod: 2022-17225).

Blwch 1. Ynglŷn â'r holiadur

Roedd yr holiadur yn ymdrin â demograffeg y cyfranogwyr, eu sefyllfa ariannol, pryderon am gostau byw cynyddol, ymwybyddiaeth o'r cymorth sydd ar gael trwy gydol yr argyfwng costau byw, llesiant meddwl ac ystod o gwestiynau eraill am brofiadau iechyd a bywyd. Tynnwyd cwestiynau o offer presennol a dilys lle'r oedd hynny'n bosibl. Cwblhawyd yr holiadur gan y cyfwelydd, gyda chyfranogwyr yn gallu cwblhau cwestiynau mwy personol eu hunain. Cymerodd gyfartaledd o 22 munud i'w gwblhau.

Blwch 2. Trosolwg o ddemograffeg y cyfranogwyr*

*Rhoddir manylion demograffig pellach yn Nhabl A1 yr Atodiad.

Dadansoddi data

Cafodd data eu dadansoddi gan ddefnyddio meddalwedd SPSS fersiwn 24. Pwysolwyd data amllder cyffredinol i ddemograffeg poblogaeth genedlaethol yn ôl rhyw, grŵp oedran a chwintel amddifadedd.^b Oherwydd niferoedd isel o fewn grwpiau ethnig heblaw gwyn (gweler Tabl A1 yr Atodiad), cafodd ethnigrwydd ei grwpio i ddau gategori: gwyn (gan gynnwys lleiafrifoedd gwyn) a lleiafrifoedd ethnig (ac eithrio lleiafrifoedd gwyn). Cafodd ystod o newidynnau demograffig eraill eu cynnwys mewn dadansoddiadau a disgrifir y rhain yn Nhabl 1. Mesurwyd llesiant meddwl gan ddefnyddio Graddfa Llesiant Meddwl Byr Warwick-Caeredin (SWEMWBS).^c

^b Trwy gydol yr adroddiad, efallai na fydd ffigurau yn dod yn gyfanswm o 100% oherwydd talgrynnu.

^c Short Warwick-Edinburgh Mental Wellbeing Scale (SWEMWBS) © NHS Health Scotland, University of Warwick and University of Edinburgh, 2008, all rights reserved.

Roedd dadansoddiadau yn archwilio gwahaniaethau mewn ymatebion ar draws grwpiau demograffig yn defnyddio data heb ei bwysoli. Mesurwyd cydberthnasau deunewidiol gan ddefnyddio dadansoddiad sgwâr Chi, a darperir y canlyniadau yn Nhablau'r Atodiad. Defnyddiodd dadansoddiadau aml-newidiol fodolau llinol cyffredinol (logisteg deuaidd) i reoli'r dryswch rhwng ffactorau demograffig. Darperir cymarebau ods wedi'u haddasu a chyfyngau hyder 95% yn Nhablau'r Atodiad, gyda pherthnasoedd arwyddocaol ar gyfer mesurau allweddol wedi'u hamlinellu yn y canlyniadau. Er mwyn rhoi syniad o sut y gallai'r argyfwng costau byw effeithio ar wahanol grwpiau poblogaeth, cynhyrwyd dulliau ymylol amcangyfrifedig (cyfrannau wedi'u haddasu yn ôl sampl) mewn modelau aml-amrywedd ar gyfer detholiad o gwestiynau a phroffiliau poblogaeth, a chyflwynir y canfyddiadau hyn yn y canlyniadau. Defnyddiwyd yr un proffiliau poblogaeth ar gyfer pob cwestiwn ac nid ydynt o reidrwydd yn cynrychioli'r grwpiau yr effeithiwyd fwyaf a lleiaf arnynt, ond yn hytrach y nod yw amlygu sut y gall ffactorau risg effeithio ar fregusrwydd ar draws grwpiau poblogaeth.

Tabl 1. Categoriadau ac amllder newidynnau demograffig ychwanegol

Newidyn	Amllder	
Cyfyngiad ar weithgarwch		
Gofynnwyd i'r cyfranogwyr: <i>A yw eich gweithgareddau o ddydd i ddydd yn gyfyngedig oherwydd problem iechyd neu anabledd sydd wedi para neu y disgwylir iddo bara am o leiaf 12 mis?</i> gydag opsiynau ymateb o 'na', 'ydyn, wedi'u cyfyngu ychydig' ac 'ydyn, wedi'u cyfyngu llawer'.	Na	67%
	Ychydig	18%
	Llawer	15%
Plant yn y cartref		
Gofynnwyd i'r cyfranogwyr: <i>Faint o bobl sy'n byw yn eich cartref ar hyn o bryd sy'n blant o dan 18 oed?</i> Cafodd y rhai a ymatebodd ≥ 1 eu categorio fel 'ie' a 0 i 'na'. Cafodd achosion â data coll (n=177) eu codio fel dirprwy i 'ie' os gwnaethant roi ymateb heblaw 'amherthnasol' i'r cwestiwn: <i>Pa effaith, os o gwbl, y mae costau byw cynyddol wedi'i chael ar allu eich plentyn i gymryd rhan mewn chwaraeon neu weithgareddau eraill?</i>	Na	67%
	Ie	33%
Incwm cartref isel		
Gofynnwyd i'r cyfranogwyr: <i>Yn fras beth fydddech chi'n ei ddweud yw cyfanswm incwm blynyddol eich cartref (gan gynnwys yr holl fudd-daliadau) cyn treth a didyniadau?</i> Cafodd y rhai a ddewisodd categorïau <£20,000 eu codio i 'incwm cartref isel' (ie). Rhoddwyd y cod 'na' i'r rhai a ymatebodd 'mae'n well gen i beidio â dweud' (n=215) neu 'dydw i ddim yn gwybod' (n=391) i alluogi eu cynnwys yn y dadansoddiadau; felly mae'r newidyn yn ymwneud â chyfranogwyr fu'n hunan-adrodd incwm cartref isel.	Na	76%
	Ie	24%
Anweithgarwch economaidd		
Gofynnwyd i'r cyfranogwyr: <i>Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio eich statws cyflogaeth orau?</i> Cafodd y rhai a ymatebodd 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' neu 'ofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig' eu categorio i anweithgarwch economaidd (ie). Cafodd pob ymateb arall ei godio i 'na'.	Na	86%
	Ie	14%

Canfyddiadau

Amgylchiadau ariannol ac ymdopi

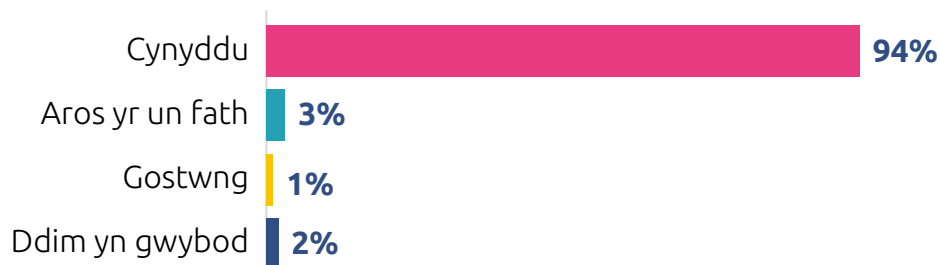
Gofynnwyd i'r cyfranogwyr sut yr effeithiwyd ar eu cyllid dros y chwe mis diwethaf ac a oeddent yn meddwl y gallent ymdopi'n ariannol yn ystod yr argyfwng costau byw.

- Dywedodd y rhan fwyaf o bobl fod eu costau byw wedi cynyddu dros y chwe mis diwethaf (94%) tra bod eu hincwm wedi aros yr un fath (72%) (Ffigur 1).
- Yn gyffredinol, roedd 43% o bobl yn categoreiddio sefyllfa ariannol eu cartref presennol yn waeth nag yr oedd chwe mis yn ôl (Ffigur 2a).
- Er bod y rhan fwyaf o bobl (77%) yn credu y gallent ymdopi'n ariannol yn ystod yr argyfwng costau byw, nid oedd dros un rhan o bump (23%) o bobl yn meddwl y byddent yn gallu ymdopi (Ffigur 3).
- Roedd anallu canfyddedig i ymdopi yn gysylltiedig ag oedran iau, amddifadedd preswyl, incwm cartref isel, cyfyngiad ar weithgarwch, anweithgarwch economaidd a chael plant yn y cartref (Tabl A3 yr Atodiad).

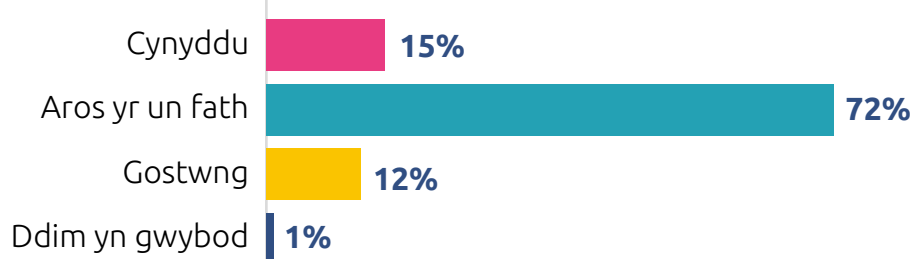
Ffigur 1: A allwch ddweud wrthym sut yr effeithiwyd ar eich cyllid dros y chwe mis diwethaf?

Canran wedi'i phwysoli* o ymatebwyr a roddodd bob ymateb.

Mae fy nghostau byw wedi...

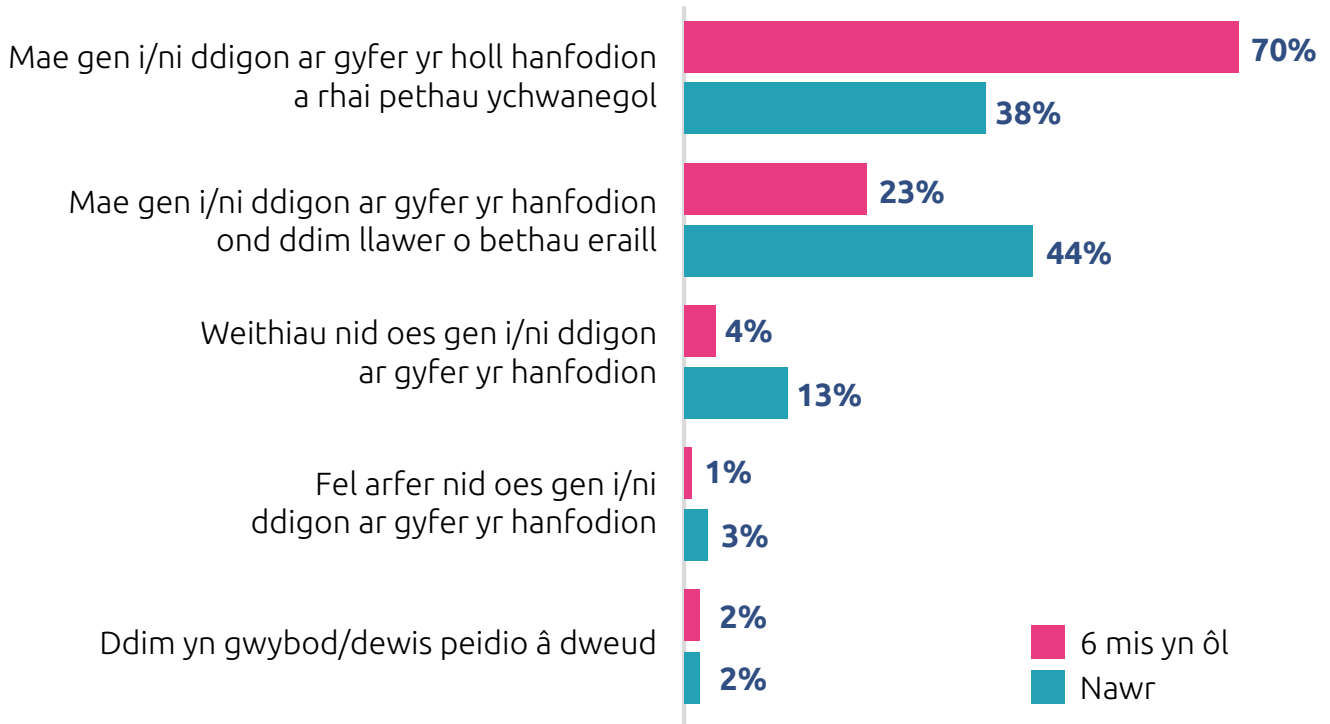
Mae fy incwm wedi...

* Wedi'i bwysoli i ddemograffeg y boblogaeth genedlaethol yn ôl rhyw, grŵp oedran a chwintel amddifadedd.

Ffigur 2: Gan feddwl am gyllid eich cartref nawr a chwe mis yn ôl, pa un o'r datganiadau canlynol sy'n disgrifio orau sut yr ydych yn ymdopi?

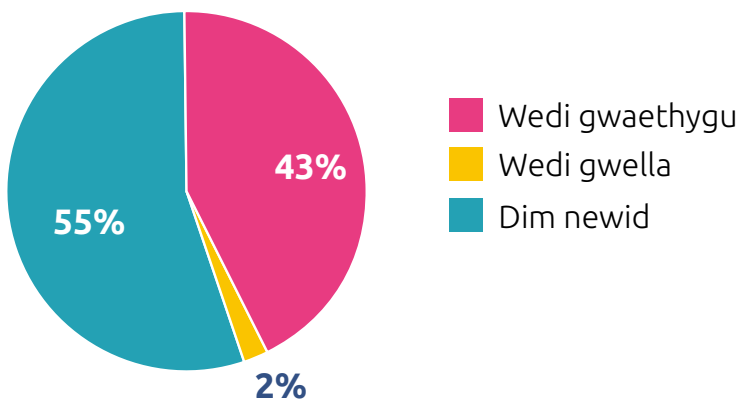
Canran wedi'i phwysoli* o ymatebwyr a roddodd bob ymateb.

* Wedi'i bwysoli i ddemograffeg y boblogaeth genedlaethol yn ôl rhyw, grŵp oedran a chwintel amddifadedd.

Ffigur 2a: Canran wedi'i phwysoli* sy'n asesu bod sefyllfa ariannol eu cartref wedi gwaethygu, gwella neu aros yr un fath yn ystod y chwe mis diwethaf.

Yn seiliedig ar ymatebion i gwestiynau yn Ffigur 2, gweler Tabl 2 yr Atodiad

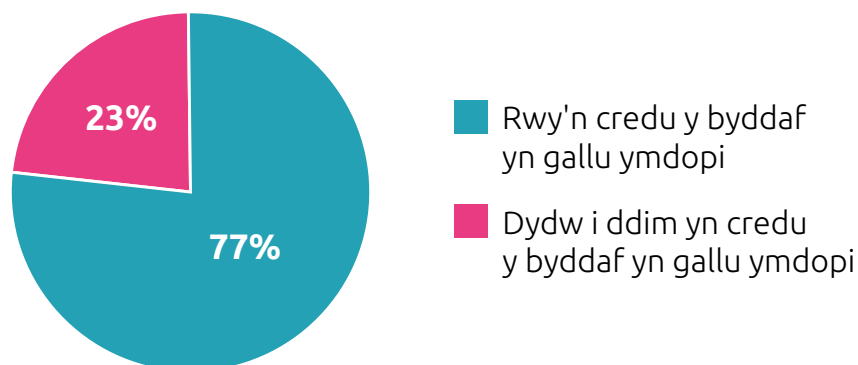
Roedd adrodd am sefyllfa ariannol waeth yn gysylltiedig â:

- Bod yn <70 mlwydd oed
- Cael plant yn y cartref
- Incwm cartref isel
- Anweithgarwch economaidd

Gweler Tabl A2 yr Atodiad

* Wedi'i bwysoli i ddemograffeg y boblogaeth genedlaethol yn ôl rhyw, grŵp oedran a chwintel amddifadedd.

Ffigur 3: Pa mor hyderus ydych chi yn eich gallu i ymdopi'n ariannol drwy'r argyfwng costau byw?
Canran wedi'i phwysoli* o ymatebwyr a roddodd bob ymateb.

Roedd anallu canfyddedig i ymdopi yn gysylltiedig â:

- Bod yn <50 mlwydd oed
- Y pumed amddifadedd uchaf
- Cyfyngiad ar weithgarwch
- Cael plant yn y cartref
- Incwm cartref isel
- Anweithgarwch economaidd

Gweler Tabl A3 yr Atodiad

*Wedi'i bwysoli i ddemograffeg y boblogaeth genedlaethol yn ôl rhyw, grŵp oedran a chwintel amddifadedd.

Tabl 2. Amcangyfrif o'r gyfran yn meddwl na fyddant yn gallu ymdopi'n ariannol drwy'r argyfwng costau byw o fewn grwpiau poblogaeth dethol*

Proffil		%
18-29 oed	Menyw gefnog sy'n gweithio	14%
	Gwryw di-waith difreintiedig	80%
30-49 oed	Gwryw cefnog sy'n gweithio heb unrhyw blant yn y cartref	9%
	Menyw ddifreintiedig sy'n gweithio gyda phlant yn y cartref	63%
50-69 oed	Menyw gefnog sy'n gweithio heb unrhyw gyfyngiad ar weithgarwch	5%
	Gwryw di-waith difreintiedig gyda chyfyngiad ar weithgarwch	78%
70+ oed	Gwryw cefnog heb unrhyw gyfyngiad ar weithgarwch	4%
	Menyw ddifreintiedig gyda chyfyngiad ar weithgarwch	51%

*Cymedrau ymylol amcangyfrifedig (gweler dulliau). Difreintiedig = preswlydd yn y cwintel mwyaf difreintiedig AC incwm cartref isel; Cefnog = preswlydd yn y cwintel lleiaf difreintiedig A dim incwm cartref isel. Cyfrannau yn seiliedig ar absenoldeb ffactorau risg eraill (ee 'gwryw 18-29 oed difreintiedig, di-waith' heb unrhyw blant yn y cartref a dim cyfyngiad ar weithgarwch).

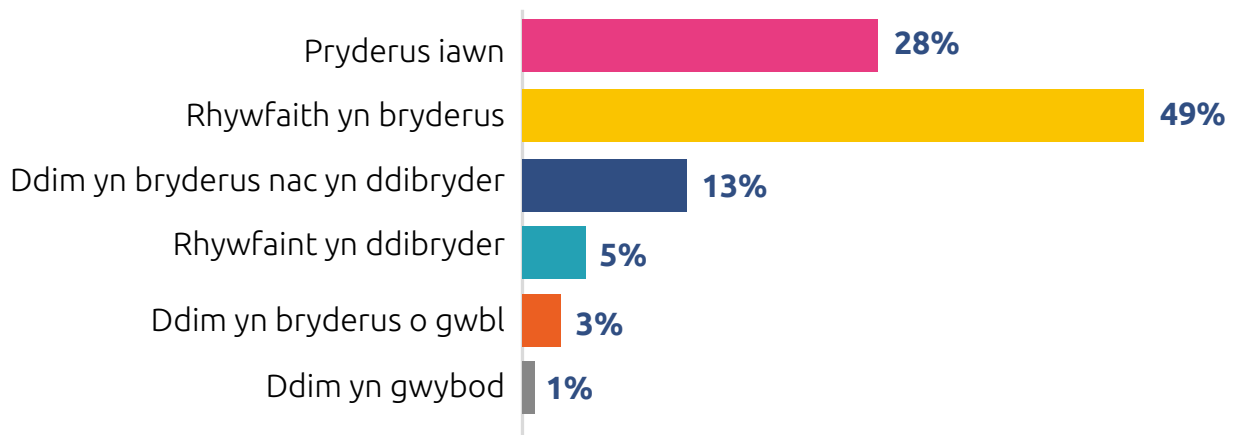
Pryder am gostau byw cynyddol a'r effaith ar iechyd

Gofynnwyd i'r cyfranogwyr pa mor bryderus oeddent ynghylch costau byw cynyddol a pha effaith yr oedd hyn wedi'i chael ar eu hiechyd a'u llesiant.

- Roedd dros chwarter (28%) o oedolion yn 'bryderus iawn' am gostau byw cynyddol (Ffigur 4), a dywedodd dros chwarter (27%) fod costau byw cynyddol yn achosi trallod a gorbryder sylweddol iddynt (Ffigur 5).
- Dywedodd 44% o oedolion fod costau byw cynyddol yn cael effaith negyddol ar eu hiechyd meddwl ac 19% ar eu hiechyd corfforol (Tabl 4).
- Dywedodd 22% o oedolion fod costau byw cynyddol yn cael effaith gadarnhaol ar sut mae pobl yn cefnogi ei gilydd yn eu cymuned (Tabl 4).
- Roedd adrodd am effeithiau negyddol ar iechyd a llesiant yn sgil costau byw cynyddol yn tueddu i fod yn gysylltiedig ag oedran iau, incwm cartref isel, anweithgarwch economaidd a chyfyngiadau ar weithgarwch (Tablau A6a-d yr Atodiad).

Ffigur 4: Ar hyn o bryd, pa mor bryderus, os o gwbl, ydych chi am gostau byw cynyddol?

Canran wedi'i phwysoli* o ymatebwyr a roddodd bob ymateb.

* Wedi'i bwysoli i ddemograffeg y boblogaeth genedlaethol yn ôl rhyw, grŵp oedran a chwintel amddifadedd.

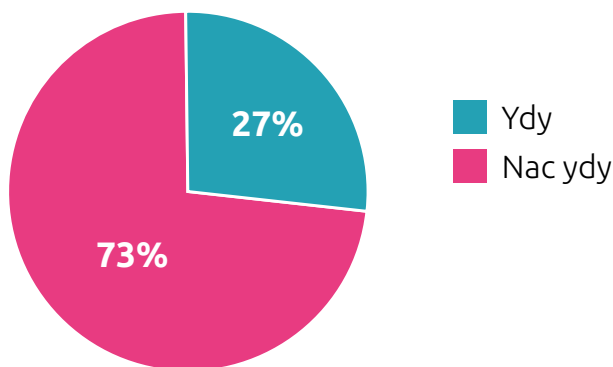
Roedd bod yn 'bryderus iawn' am gostau byw cynyddol yn gysylltiedig â:

- Bod yn fenyw
- Ethnigrwydd heblaw am wyn
- Amddifadedd uwch
- Cyfyngiad ar weithgarwch
- Cael plant yn y cartref
- Incwm cartref isel
- Anweithgarwch economaidd

Gweler Tabl A4 yr Atodiad

Ffigur 5. I rai pobl, bydd costau byw cynyddol yn achosi tralod neu orbryder sylweddol. A fydddech chi'n dweud bod hyn yn wir i chi?

Canran wedi'i phwysoli* o ymatebwyr a roddodd bob ymateb.

Roedd adrodd am dralod neu orbryder sylweddol yn gysylltiedig â:

- Bod yn fenyw
- Bod yn <70 mlwydd oed
- Ethnigrwydd heblaw am wyn
- Y pumed amddifadedd uchaf
- Cyfyngiad ar weithgarwch
- Incwm cartref isel
- Anweithgarwch economaidd

Gweler Tabl A5 yr Atodiad

* Wedi'i bwysoli i ddemograffeg y boblogaeth genedlaethol yn ôl rhyw, grŵp oedran a chwintel amddifadedd.

Tabl 3. Amcangyfrif o'r gyfran yn dweud bod costau byw cynyddol yn achosi tralod neu orbryder sylweddol iddynt o fewn grwpiau poblogaeth dethol*

Proffil		%
18-29 oed	Menyw gefnog sy'n gweithio	29%
	Gwryw di-waith difreintiedig	69%
30-49 oed	Gwryw cefnog sy'n gweithio heb unrhyw blant yn y cartref	19%
	Menyw ddifreintiedig sy'n gweithio gyda phlant yn y cartref	58%
50-69 oed	Menyw gefnog sy'n gweithio heb unrhyw gyfyngiad ar weithgarwch	15%
	Gwryw di-waith difreintiedig gyda chyfyngiad ar weithgarwch	81%
70+ oed	Gwryw cefnog heb unrhyw gyfyngiad ar weithgarwch	6%
	Menyw ddifreintiedig gyda chyfyngiad ar weithgarwch	61%

*Cymedrau ymylol amcangyfrifedig (gweler dulliau). Difreintiedig = preswyllydd yn y cwintel mwyaf difreintiedig AC incwm cartref isel; Cefnog = preswyllydd yn y cwintel lleiaf difreintiedig A dim incwm cartref isel. Cyfrannau yn seiliedig ar absenoldeb ffactorau risg eraill (ee 'gwryw 18-29 oed difreintiedig, di-waith' heb unrhyw blant yn y cartref a dim cyfyngiad ar weithgarwch).

Tabl 4. Hyd yn hyn, pa effaith, os o gwbl, y mae costau byw cynyddol wedi'i chael ar y canlynol? Canran wedi'i phwysoli* o ymatebwr a roddodd bob ymateb.

	Effaith Gadarnhaol	Dim Effaith	Effaith Negyddol	Amherthnasol
Eich iechyd meddwl	<1%	55%	44%	-
Eich iechyd corfforol	1%	79%	19%	-
Eich perthynas â'ch teulu	4%	80%	17%	-
Lefelau lleol o drais ac ymddygiad gwrthgymdeithasol	2%	83%	15%	-
Sut mae pobl yn cefnogi ei gilydd yn eich cymuned	22%	71%	8%	-
Gallu eich plentyn i gymryd rhan mewn chwaraeon neu weithgareddau eraill	1%	28%	9%	63%
Y cydbwysedd rhwng faint y mae'n rhaid i chi weithio a'ch amser rhydd	1%	34%	18%	47%

*Wedi'i bwysoli i ddemograffeg y boblogaeth genedlaethol yn ôl rhyw, grŵp oedran a chwintel amddifadedd. Mae Tablau A6a-A6e yr Atodiad yn darparu cyfrannau ac ods wedi'u haddasu ar gyfer yr effeithiau canfyddedig ar iechyd meddwl, iechyd corfforol, perthnasoedd teuluol, trais ac ymddygiad gwrthgymdeithasol, a chymorth yn y gymuned fesul grwpiau demograffig.

Roedd adrodd am effaith negyddol ar iechyd meddwl yn gysylltiedig â:

- Bod yn <70 mlwydd oed (uchaf, 30-49 oed)
- Incwm cartref isel
- Anweithgarwch economaidd
- Cyfyngiad ar weithgarwch

Gweler Tabl A6a yr Atodiad

Roedd adrodd am effaith negyddol ar iechyd corfforol yn gysylltiedig â:

- Bod yn fenyw
- Oed iau (uchaf, 18-29 oed)
- Ethnigrwydd heblaw am wyn
- Cyfyngiad ar weithgarwch
- Incwm cartref isel
- Anweithgarwch economaidd

Gweler Tabl A6b yr Atodiad

Roedd adrodd am effaith gadarnhaol ar sut mae pobl yn cefnogi ei gilydd yn y gymuned yn gysylltiedig â:

- Bod yn fenyw
- Peidio â bod yn y categori anweithgarwch economaidd

Gweler Tabl A6e yr Atodiad

Llesiant meddyliol

Llenwodd cyfranogwyr Raddfa Llesiant Meddyliol 7 eitem Fer Warwick-Caeredin (SWEMWBS) Cafodd y rhai a sgoriodd >1 gwyriad safonol o dan y cymedrig (gweler Blwch 3) eu categoreiddio fel rhai â llesiant meddyliol isel.

- Roedd gan 21% o bobl yr oedd eu cyllid wedi gwaethygu dros y 6 mis diwethaf lesiant meddyliol isel, o gymharu â 13% o'r rhai nad oedd eu cyllid wedi gwaethygu (Ffigur 6).
- Roedd gan 42% o'r bobl a ganfu nad oeddent yn gallu ymdopi'n ariannol yn ystod yr argyfwng costau byw lesiant meddyliol isel, o gymharu â 9% a gredai y gallent ymdopi (Ffigur 6).

Tabl 5. SWEMWBS[§]: Dewiswch yr opsiwn sy'n disgrifio orau eich profiad dros y pythefnos diwethaf. Canran wedi'i phwysoli* o ymatebwyr a roddodd bob ymateb..

SWEMWBS [§] item	Dim o'r amser	Yn anaml	Peth o'r amser	Yn aml	Drwy'r amser
Rydw i wedi bod yn teimlo'n obeithiol am y dyfodol	10%	22%	37%	23%	8%
Rydw i wedi bod yn teimlo'n ddefnyddiol	6%	12%	29%	34%	18%
Rydw i wedi bod yn teimlo wedi ymlacio	7%	20%	37%	26%	10%
Rydw i wedi bod yn delio â phroblemau yn dda	3%	10%	30%	34%	23%
Rydw i wedi bod yn meddwl yn glir	2%	7%	25%	36%	30%
Rydw i wedi bod yn teimlo'n agos at bobl eraill	2%	8%	23%	33%	34%
Rydw i wedi gallu gwneud fy meddwl fy hun i fyny am bethau	1%	6%	19%	33%	41%

§ Short Warwick-Edinburgh Mental Wellbeing Scale (SWEMWBS) © NHS Health Scotland, University of Warwick and University of Edinburgh, 2008, all rights reserved. * Wedi'i bwysoli i ddemograffeg y boblogaeth genedlaethol yn ôl rhyw, grŵp oedran a chwintel amddifadedd.

Blwch 3. Sgorio SWEMWBS

Mae ymatebion i bob un o saith eitem SWEMWBS (gweler Tabl 3) yn cael eu sgorio o 1 (dim o'r amser) i 5 (drwy'r amser). Yna caiff y sgorau hyn eu crynhoi i roi sgôr grai cyffredinol, a gaiff ei thrawsnewid yn unol â chanllawiau sefydledig (17). Gall sgorau amrywio o 7 i 35 gyda sgorau uwch yn dynodi llesiant meddyliol positif uwch. Fe wnaethom categoreiddio cyfranogwyr fel rhai â llesiant meddyliol isel os oeddent yn sgorio >1 gwyriad safonol (SD) yn is na chymedr y sampl (data heb ei bwysoli). Sgôr cymedrig SWEMWBS oedd 23.1 (SD 4.9) ac roedd 17% o'r sampl yn y categori â llesiant meddyliol isel.

Roedd llesiant meddyliol isel yn gysylltiedig â:

- Bod yn fenyw
- Oed iau (uchaf 18-29 oed)
- Amddifadedd uwch
- Ethnigrwydd heblaw am wyn
- Cyfyngiad ar weithgarwch
- Incwm cartref isel
- Anweithgarwch economaidd

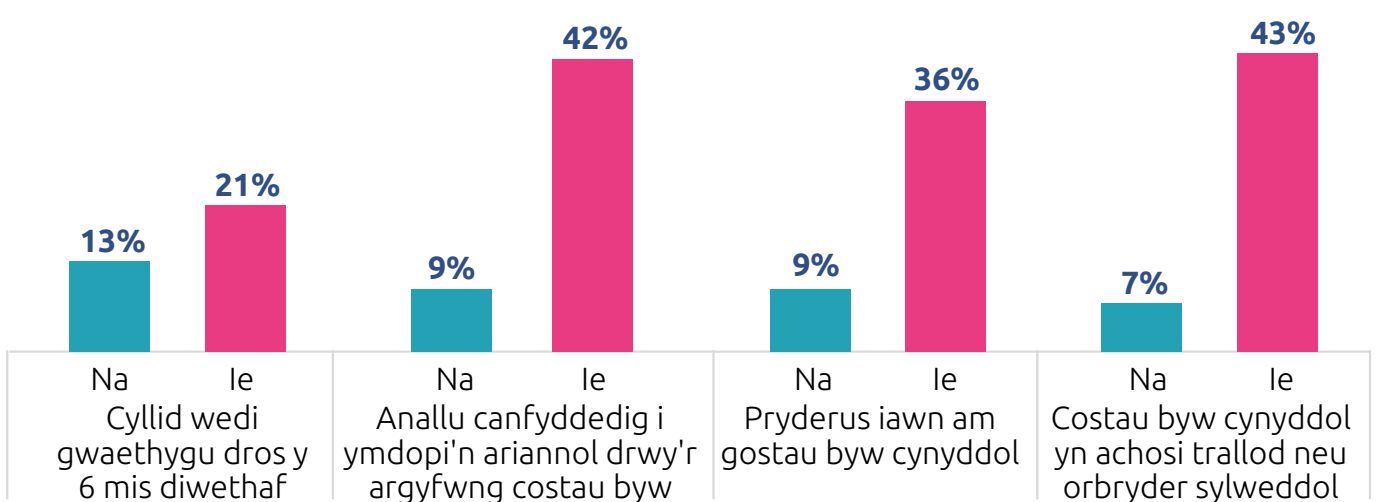
Tabl A7 yr Atodiad

Tabl 6. Amcangyfrif o'r gyfran â llesiant meddyliol isel o fewn grwpiau poblogaeth dethol*

Proffil		%
18-29 oed	Menyw gefnog sy'n gweithio	12%
	Gwryw di-waith difreintiedig	44%
30-49 oed	Gwryw cefnog sy'n gweithio heb unrhyw blant yn y cartref	5%
	Menyw ddifreintiedig sy'n gweithio gyda phlant yn y cartref	20%
50-69 oed	Menyw gefnog sy'n gweithio heb unrhyw gyfyngiad ar weithgarwch	7%
	Gwryw di-waith difreintiedig gyda chyfyngiad ar weithgarwch	76%
70+ oed	Gwryw cefnog heb unrhyw gyfyngiad ar weithgarwch	3%
	Menyw ddifreintiedig gyda chyfyngiad ar weithgarwch	53%

*Cymedrau ymylol amcangyfrifedig (gweler dulliau). Difreintiedig = preswlydd yn y cwintel mwyaf difreintiedig AC incwm cartref isel; Cefnog = preswlydd yn y cwintel lleiaf difreintiedig A dim incwm cartref isel. Cyfrannau yn seiliedig ar absenoldeb ffactorau risg eraill (ee 'gwryw 18-29 oed difreintiedig, di-waith' heb unrhyw blant yn y cartref a dim cyfyngiad ar weithgarwch).

Ffigur 6. Cyfran y cyfranogwyr â llesiant meddyliol isel yn seiliedig ar ymatebion i gwestiynau costau byw allweddol. Data heb ei bwysoli, p<0.001

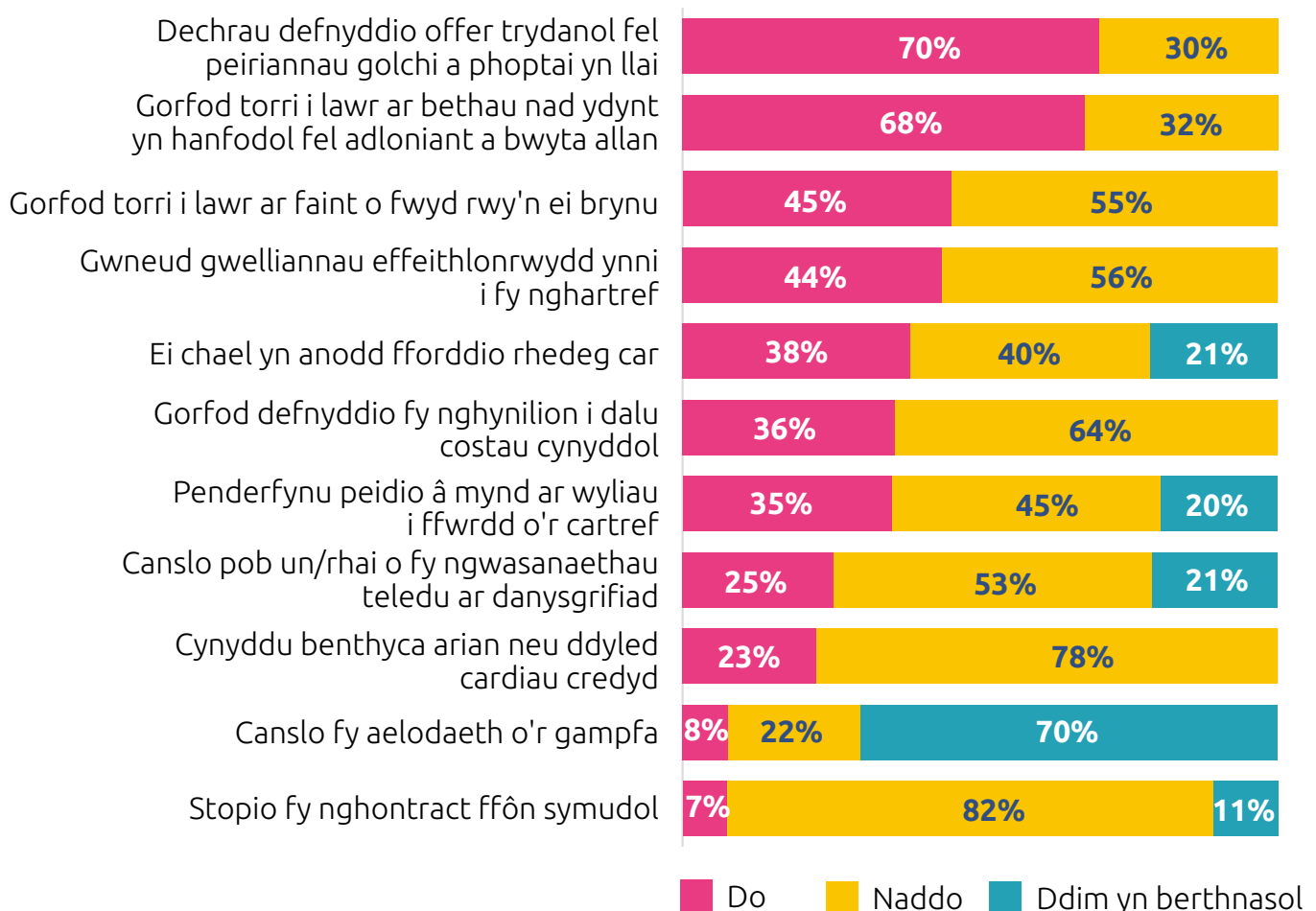

Effeithiau newid ymddygiadol yr argyfwng costau byw

Holwyd y cyfranogwyr am y newidiadau yr oeddent wedi'u gwneud yn eu bywydau o ganlyniad i gostau byw cynyddol.

- Y newidiadau mwyaf cyffredin a adroddwyd oedd defnyddio llai ar offer trydanol (70%) a thorri i lawr ar bethau nad ydynt yn hanfodol (ee adloniant) (68%). Y newid lleiaf cyffredin oedd atal contract ffôn symudol (7%) (Ffigur 7).
- Dywedodd 36% o bobl eu bod wedi gorfod defnyddio cynilion i dalu costau cynyddol a dywedodd dros un rhan o bump (23%) eu bod yn benthycu mwy o arian (Ffigur 7).
- Roedd defnyddio cynilion a benthycu arian ill dau yn gysylltiedig ag oedran iau, incwm cartref isel a chyfyngiadau ar weithgarwch. Roedd benthycu hefyd yn gysylltiedig â chael plant yn y cartref ac anweithgarwch economaidd, tra bod defnyddio cynilion yn gysylltiedig ag ethnigrwydd heblaw gwyn a heb fod yn y categori anweithgarwch economaidd (Tablau A8e-f yr Atodiad).
- Dywedodd 76% o bobl fod eu harferion prynu bwyd wedi newid mewn rhyw ffordd, yn fwyaf aml trwy fwyta allan yn llai aml (53%) a newid i frandiau (57%) neu eitemau bwyd (47%) rhatach. Dywedodd ugain y cant eu bod yn bwyta llai o fwyd yn gyffredinol (Ffigur 8).

Ffigur 7: Yn y chwe mis diwethaf, o ganlyniad i gostau byw cynyddol, rwyf wedi... Canran wedi'i phwysoli* o ymatebwyr a roddodd bob ymateb. .

*Wedi'i bwysoli i ddemograffeg y boblogaeth genedlaethol yn ôl rhyw, grŵp oedran a chwintel amddifadedd. Mae Tablau A8a-A8f yr Atodiad yn darparu cyfrannau ac ods wedi'u haddasu ar gyfer newidiadau ffordd o fyw dethol fesul grwpiau demograffig.

Roedd gorfod defnyddio cynilion i dalu costau cynyddol yn gysylltiedig â:

- Bod yn <70 mlwydd oed
- Ethnigrwydd heblaw am wyn
- Cyfyngiad ar weithgarwch
- Incwm cartref isel
- Peidio â bod yn y categori anweithgarwch economaidd

Tabl A8e yr Atodiad

Roedd cynyddu benthyca arian neu ddyled cardiau credyd yn gysylltiedig â:

- Bod yn <70 mlwydd oed (cynnydd cryf wrth i oedran ostwng)
- Cyfyngiad ar weithgarwch (llawer)
- Cael plant yn y cartref
- Incwm cartref isel
- Anweithgarwch economaidd

Tabl A8f yr Atodiad

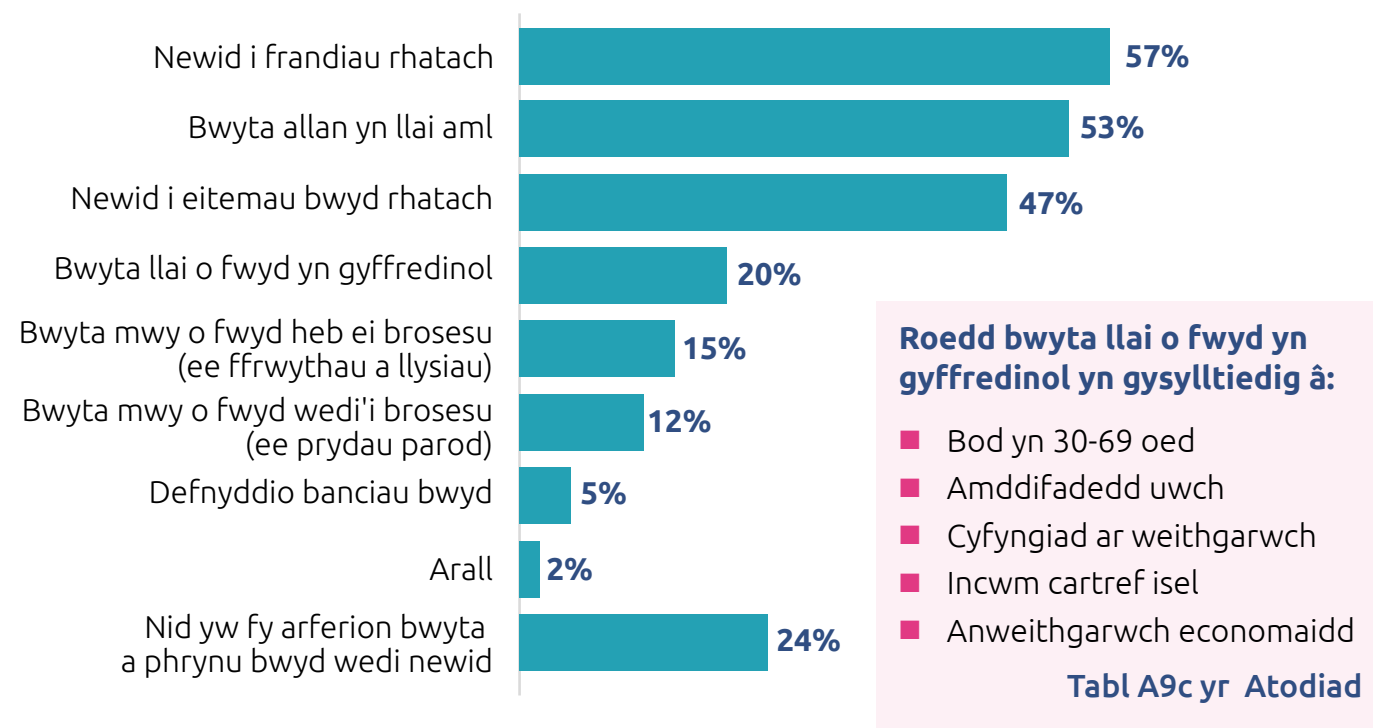
Tabl 7. Amcangyfrif o'r gyfran a ddywedodd eu bod 'wedi gorfod defnyddio fy nghynilion i dalu costau cynyddol' neu 'gynyddu benthyca arian neu ddyled cardiau credyd' yn y chwe mis diwethaf o fewn gwahanol grwpiau poblogaeth*

Proffil		Wedi defnyddio cynilion %	Benthyca arian %
18-29 oed	Menyw gefnog sy'n gweithio	35%	28%
	Gwryw di-waith difreintiedig	36%	60%
30-49 oed	Gwryw cefnog sy'n gweithio heb unrhyw blant yn y cartref	30%	18%
	Menyw ddifreintiedig sy'n gweithio gyda phlant yn y cartref	50%	47%
50-69 oed	Menyw gefnog sy'n gweithio heb unrhyw gyfyngiad ar weithgarwch	35%	9%
	Gwryw di-waith difreintiedig gyda chyfyngiad ar weithgarwch	60%	38%
70+ oed	Gwryw cefnog heb unrhyw gyfyngiad ar weithgarwch	23%	4%
	Menyw ddifreintiedig gyda chyfyngiad ar weithgarwch	64%	15%

*Cymedrau ymylol amcangyfrifedig (gweler dulliau). Difreintiedig = preswlydd yn y cwintel mwyaf difreintiedig AC incwm cartref isel; Cefnog = preswlydd yn y cwintel lleiaf difreintiedig A dim incwm cartref isel. Cyfrannau yn seiliedig ar absenoldeb ffactorau risg eraill (ee 'gwryw 18-29 oed difreintiedig, di-waith' heb unrhyw blant yn y cartref a dim cyfyngiad ar weithgarwch).

Ffigur 8. A yw costau byw cynyddol yn effeithio ar eich arferion bwyta a phrynu bwyd mewn unrhyw un o'r ffyrdd canlynol?

Canran wedi'i phwysoli* o ymatebwyr a ymatebodd yn gadarnhaol i bob eitem.

*Wedi'i bwysoli i ddemograffeg y boblogaeth genedlaethol yn ôl rhyw, grŵp oedran a chwintel amddifadedd. Mae Tablau A9a-A9c yr Atodiad yn darparu cyfrannau ac ods wedi'u haddasu ar gyfer arferion prynu bwyd fesul grwpiau demograffig.

Tabl 8. Amcangyfrif o'r gyfran a ddywedodd eu bod yn bwyta llai o fwyd yn gyffredinol o fewn grwpiau poblogaeth dethol*

Proffil		%
18-29 oed	Menyw gefnog sy'n gweithio	9%
	Gwryw di-waith difreintiedig	40%
30-49 oed	Gwryw cefnog sy'n gweithio heb unrhyw blant yn y cartref	10%
	Menyw ddifreintiedig sy'n gweithio gyda phlant yn y cartref	36%
50-69 oed	Menyw gefnog sy'n gweithio heb unrhyw gyfyngiad ar weithgarwch	10%
	Gwryw di-waith difreintiedig gyda chyfyngiad ar weithgarwch	65%
70+ oed	Gwryw cefnog heb unrhyw gyfyngiad ar weithgarwch	5%
	Menyw ddifreintiedig gyda chyfyngiad ar weithgarwch	45%

*Cymedrau ymylol amcangyfrifedig (gweler dulliau). Difreintiedig = preswlydd yn y cwintel mwyaf difreintiedig AC incwm cartref isel; Cefnog = preswlydd yn y cwintel lleiaf difreintiedig A dim incwm cartref isel. Cyfrannau yn seiliedig ar absenoldeb ffactorau risg eraill (ee 'gwryw 18-29 oed difreintiedig, di-waith' heb unrhyw blant yn y cartref a dim cyfyngiad ar weithgarwch).

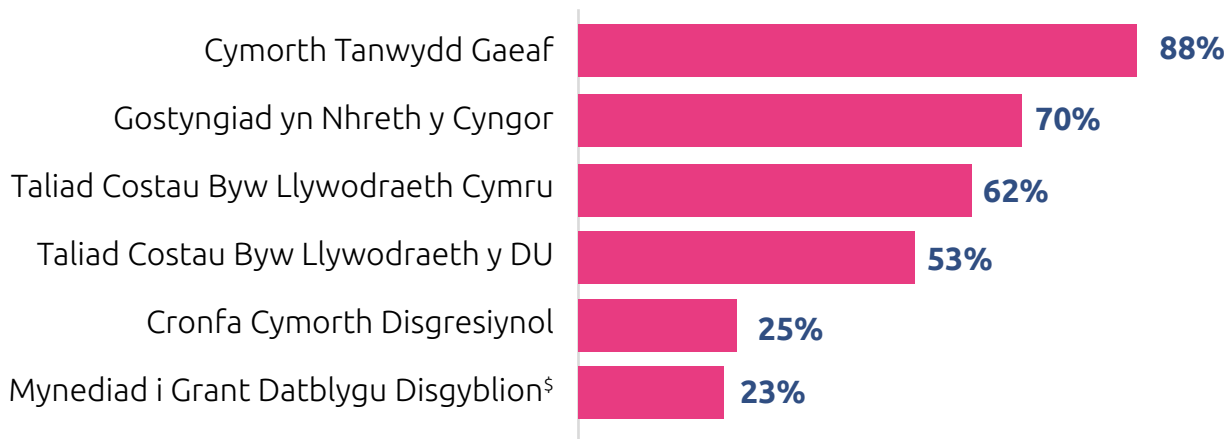
Gwybodaeth a mynediad i gymorth

Holwyd y cyfranogwyr am eu hymwybyddiaeth o'r cymorth sydd ar gael i helpu gyda chostau byw cynyddol..

- Cymorth Tanwydd Gaeaf oedd y cynllun y clywodd y gyfran fwyaf o bobl amdano (88%) (Ffigur 9).
- Roedd llai na hanner (45%) y bobl yn cytuno â'r datganiad 'Rwy'n gwybod pa gymorth ariannol sydd ar gael i mi yn ystod yr argyfwng costau byw' (Tabl 9).
- Roedd tua un rhan o bump o bobl wedi defnyddio gwybodaeth gan Lywodraeth Cymru (22%) neu eu cyngor lleol (18%) i wirio eu bod yn cael yr holl gymorth yr oeddent yn gymwys i'w gael. Fodd bynnag, dywedodd 63% o bobl nad oeddent wedi gwirio a oeddent yn gymwys i gael cymorth (Ffigur 10).

Ffigur 9: Mae Llywodraeth Cymru, Llywodraeth y DU, ac awdurdodau lleol (cynghorau) wedi rhoi nifer o gynlluniau ar waith i helpu pobl gyda chostau byw cynyddol. Dywedwch a ydych wedi clywed am bob un o'r canlynol.

Canran wedi'i phwysoli* o ymatebwyr a roddodd bob ymateb.

[§]Grant gwisg ysgol

*Wedi'i bwysoli i ddemograffeg y boblogaeth genedlaethol yn ôl rhyw, grŵp oedran a chwintel amddifadedd. Mae Tabl A10 yr Atodiad yn darparu cyfrannau ac ods wedi'u haddasu am beidio â chlywed am Gymorth Tanwydd Gaeaf fesul grwpiau demograffig.

Tabl 9. Faint ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r datganiadau hyn? Canran wedi'i phwysoli* o ymatebwyr a roddodd bob ymateb.

	Cytuno'n gryf	Cytuno	Ddim yn cytuno/ anghytuno	Anghytuno	Anghytuno'n gryf
Rwy'n gwybod pa gymorth ariannol sydd ar gael i mi yn ystod yr argyfwng costau byw	12%	33%	24%	22%	9%
Rwy'n hyderus fy mod yn cael mynediad at yr holl gymorth ariannol sydd ar gael i mi	13%	29%	29%	21%	9%

*Wedi'i bwysoli i ddemograffeg y boblogaeth genedlaethol yn ôl rhyw, grŵp oedran a chwintel amddifadedd. Mae Tablau A11 ac A12 yr Atodiad yn darparu cyfrannau ac ods wedi'u haddasu am ddiffyg gwybodaeth am gymorth a hyder mewn cymorth fesul grwpiau demograffig.

Roedd diffyg gwybodaeth am y cymorth sydd ar gael a hyder i gael mynediad i'r holl gymorth sydd ar gael (anghytuno neu anghytuno'n gryf) yn gysylltiedig â'r canlynol:

- Amddifadedd uwch
- Cyfyngiad ar weithgarwch (llawer)
- Peidio â bod yn y categori anweithgarwch economaidd
- Ethnigrwydd heblaw am wyn
- Peidio â chael plant yn y cartref

Roedd diffyg hyder hefyd yn gysylltiedig â:

- Incwm cartref isel

Tablau A11 ac A12 yr atodiad

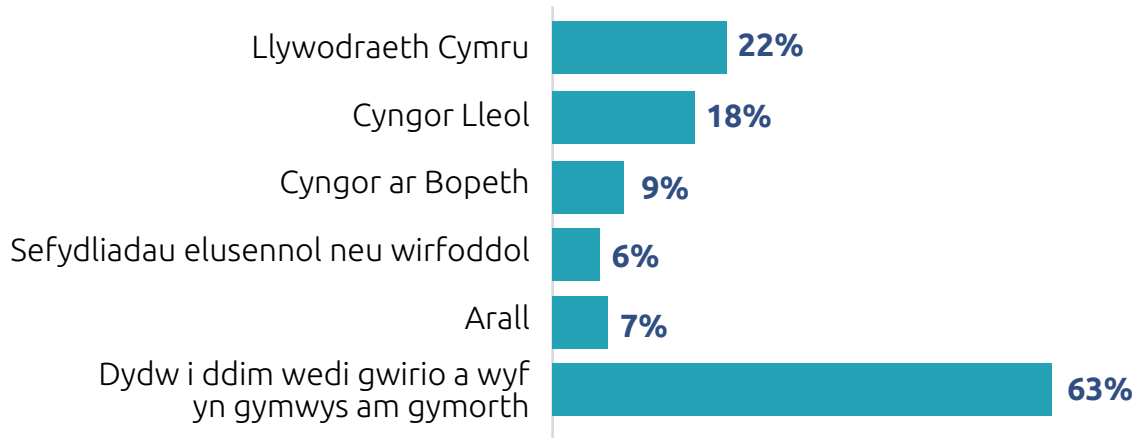
Tabl 10. Amcangyfrif o'r gyfran yn anghytuno eu bod yn gwybod pa gymorth ariannol oedd ar gael iddynt yn ystod yr argyfwng costau byw o fewn gwahanol grwpiau poblogaeth*

Proffil	%	
18-29 oed	Menyw gefnog sy'n gweithio	38%
	Gwryw di-waith difreintiedig	32%
30-49 oed	Gwryw cefnog sy'n gweithio heb unrhyw blant yn y cartref	35%
	Menyw ddifreintiedig sy'n gweithio gyda phlant yn y cartref	31%
50-69 oed	Menyw gefnog sy'n gweithio heb unrhyw gyfyngiad ar weithgarwch	30%
	Gwryw di-waith difreintiedig gyda chyfyngiad ar weithgarwch	37%
70+ oed	Gwryw cefnog heb unrhyw gyfyngiad ar weithgarwch	32%
	Menyw ddifreintiedig gyda chyfyngiad ar weithgarwch	51%

*Cymedrau ymylol amcangyfrifedig (gweler dulliau). Difreintiedig = preswlydd yn y cwintel mwyaf difreintiedig AC incwm cartref isel; Cefnog = preswlydd yn y cwintel lleiaf difreintiedig A dim incwm cartref isel. Cyfrannau yn seiliedig ar absenoldeb ffactorau risg eraill (ee 'gwryw 18-29 oed difreintiedig, di-waith' heb unrhyw blant yn y cartref a dim cyfyngiad ar weithgarwch).

Ffigur 10. Ydych chi wedi defnyddio gwybodaeth gan unrhyw un o'r sefydliadau canlynol i ganfod a ydych yn cael mynediad at yr holl gymorth yr ydych yn gymwys i'w gael?

Canran wedi'i phwysoli* o ymatebwyr a roddodd bob ymateb..

* Wedi'i bwysoli i ddemograffeg y boblogaeth genedlaethol yn ôl rhyw, grŵp oedran a chwintel amddifadedd.

Roedd gwirio cymhwysedd ar gyfer cymorth gydag o leiaf un sefydliad yn gysylltiedig â:

- Oed iau
- Cyfyngiad ar weithgarwch
- Cael plant yn y cartref
- Incwm cartref isel
- Anweithgarwch economaidd

Tabl A13 yr Atodiad

Trafodaeth

Mae'r argyfwng costau bywyn argyfwng iechyd cyhoedd (4). Mae'n cael effeithiau parhaol ar iechyd a llesiant a fydd yn cael eu teimlo ar draws cymdeithas, ond yn anghymesur felly ymhlith grwpiau sy'n wynebu anfantais economaidd-gymdeithasol (8,18) sydd, yn ei dro, yn dod â risg sylweddol i iechyd y boblogaeth ac anghydraddoldebau iechyd (9). Mae ymchwil blaenorol wedi nodi'r effeithiau sylweddol ac eang y mae costau byw cynyddol yn eu cael ar iechyd a llesiant pobl yng Nghymru ac wedi nodi meysydd gweithredu polisi i liniaru ei effeithiau negyddol (4).

Mae'r arolwg hwn gyda phreswylwyr sy'n oedolion yn rhoi dealltwriaeth o amgylchiadau ariannol pobl a'u gallu i ymdopi'n ariannol; eu pryderon am gostau byw cynyddol a'i effaith ar iechyd a llesiant meddwl; yr effeithiau ar eu hymddygiad; a'u gwybodaeth am gymorth a'u mynediad at gymorth. Gellir defnyddio canfyddiadau'r arolwg i lywio'r ymateb i'r argyfwng costau byw a'r ergydion ariannol yn y dyfodol ac adferiad o hynny.

Effeithiau ariannol yr argyfwng costau byw

Dyweddodd y mwyafrif helaeth (94%) o ymatebwyr yr arolwg fod eu costau byw wedi cynyddu dros y chwe mis blaenorol, tra bod eu hincwm wedi aros yr un fath i'r rhan fwyaf (72%) dros yr un cyfnod. Nid oedd dros un rhan o bump (23%) yn meddwl y byddent yn gallu ymdopi'n ariannol.

Mae'r canfyddiadau hyn yn adlewyrchu'r rhai a adroddwyd yn flaenorol ledled Prydain Fawr; ym mis Mawrth 2022, adroddodd 87% o oedolion ym Mhrydain Fawr gynnydd yn eu costau byw dros y mis blaenorol ac adroddodd 23% am anhawster talu eu biliau cartref arferol, o gymharu â'r flwyddyn flaenorol (19). Gwnaed holl gartrefi'r DU yn dlotach yn 2022 o ganlyniad i chwyddiant cynyddol (6). Amlygodd ein harolwg effeithiau anghymesur costau byw cynyddol ar grwpiau cymdeithasol-economaidd difreintiedig, gydag anallu canfyddedig i ymdopi'n ariannol sy'n gysylltiedig ag amddifadedd preswyl, anweithgarwch economaidd ac incwm cartref isel. Amlygodd ein hamcangyfrifon proffil wahaniaethau mawr yn y ffordd y gall costau byw cynyddol fod yn effeithio ar wahanol grwpiau poblogaeth. Er enghraifft, tra roedd amcangyfrif o 14% o fenywod cefnog 18-29 oed sy'n gweithio yn canfod na fyddent yn gallu ymdopi'n ariannol, cynyddodd hyn i 80% mewn dynion di-waith difreintiedig yn yr un grŵp oedran.

Rhwng y blynyddoedd ariannol yn diweddu 2020 a 2022, roedd mwy nag un o bob pump (21%) o bobl yng Nghymru yn byw mewn tldi incwm cymharol (20). Mae cartrefi incwm isel yn cael eu heffeithio'n arbennig gan gostau byw cynyddol oherwydd eu bod yn gwario cyfran fwy o gyllideb y cartref ar nwyddau (21) gyda'r cyfraddau chwyddiant uchaf megis bwyd ac ynni (1). Mae hyn yn cyfrannu at raddiant cymdeithasol yn effeithiau costau byw cynyddol, sy'n debygol o adlewyrchu'r graddiant cymdeithasol mewn iechyd (22).

Ynghyd ag amddifadedd economaidd-gymdeithasol, roedd anallu canfyddedig i ymdopi'n ariannol yn gysylltiedig â chael plant yn y cartref.

Mae costau byw cynyddol yn chwarae allan yn erbyn cefndir o gyfraddau tldi plant uchel yng Nghymru. Hyd yn oed cyn yr argyfwng costau byw, roedd amcangyfrif bod 31% o blant Cymru yn byw mewn tldi incwm cymharol (ar ôl costau tai), sef tua 190,000 o blant dibynnol dan 19

oed (23). Mae gan dlodi oblygiadau hirdymor ar gyfer iechyd a chyfleoedd bywyd plant. Mae'n gysylltiedig â phwysau geni isel, disgwylad oes byrrach, risg uwch o farwolaeth yn ystod blwyddyn gyntaf bywyd, clefydau cronig, problemau sy'n gysylltiedig â diet a datblygiad gwybyddol is (24).

Gall straen ariannol effeithio ar blant drwy effeithiau ar iechyd meddwl rhieni, perthnasoedd teuluol a rhianta (12). Mae straen ariannol yn aml yn effeithio'n uniongyrchol ar blant (25); mewn arolwg yn y DU yn 2022, dywedodd chwech o bob deg (61%) o bobl ifanc 11-18 oed eu bod yn poeni nad oedd gan eu rhieni neu warcheidwaid ddigon o arian i wneud y pethau y maent eu heisiau neu gael y pethau sydd eu hangen arnynt (26).

Roedd ymatebwyr yr arolwg â llesiant meddwl isel yn fwy tebygol na'r rhai â llesiant meddwl uwch o adrodd na fyddent yn gallu ymdopi'n ariannol yn ystod yr argyfwng costau byw (42% a 9% yn y drefn honno).

Roedd unigolion â llesiant meddwl isel hefyd yn fwy tebygol na'r rhai â llesiant meddwl gwell o adrodd bod eu sefyllfa ariannol yn gwaethygu, yn bryderus iawn am gostau byw cynyddol a bod hyn yn achosi trallod a phryder sylweddol iddynt. Er na allai'r arolwg hwn bennu achos ac effaith, mae'r berthynas rhwng llesiant meddwl isel ac ymdopi yn ystod yr argyfwng costau byw yn debygol o weithredu i'r ddau gyfeiriad. Er y gallai fod gan unigolion sydd â llesiant meddwl isel ar hyn o bryd lai o wydnwch i gostau byw cynyddol, gall straen ariannol a themlo na allant ymdopi niweidio llesiant meddwl unigolion.

Pryder am gostau byw cynyddol a'r effaith ar iechyd

Roedd dros chwarter (28%) o'r ymatebwyr yn 'bryderus iawn' am gostau byw cynyddol a dywedodd dros chwarter (27%) ei fod yn achosi gorbryder a straen sylweddol iddynt. Dywedodd bron i hanner (44%) fod costau byw cynyddol wedi effeithio'n negyddol ar eu hiechyd meddwl.

Oherwydd costau byw cynyddol, mae rhai cartrefi yn ei chael hi'n anodd cael mynediad at wasanaethau hanfodol ac yn mynd heb hanfodion byw sylfaenol fel bwyd a chartref cynnes (14). Gall hyn achosi straen ariannol, a all gynyddu'r risg o broblemau iechyd meddwl a lleihau llesiant meddyliol (12). Mae newidiadau incwm wedi'u cysylltu ag effeithiau bach ond cyson ar ganlyniadau iechyd meddwl a llesiant dilynol mewn oedolion o oedran gweithio (16-64 oed) (27). Yn ei dro, gall incwm gael sgil-ffaith ar benderfyniadau cymdeithasol eraill iechyd (28).

Roedd y ffactorau sy'n gysylltiedig â rhoi gwybod am effeithiau negyddol ar iechyd meddwl yn cynnwys anweithgarwch economaidd ac incwm cartref isel.

I lawer, nid yw straen ariannol a'i effeithiau ar iechyd a llesiant meddwl yn newydd ond yn ganlyniad i galedi neu dlodi hirsefydlog. Mae amddifadedd materol^d yn fesur pwysig o dlodi a'i effeithiau. Yng Nghymru, mae pobl mewn amddifadedd materol yn fwy tebygol o fod yn unig a chael lefelau boddhad bywyd is na'r rhai nad ydynt yn ddifreintiedig (29). Mae llawer o'r ffactorau sy'n gysylltiedig ag amddifadedd materol hefyd wedi'u cysylltu â thlodi bwyd yng Nghymru (29). Mae cynnydd yng nghostau bwyd, ynni a hanfodion eraill yn digwydd ar adeg pan fo llawer o bobl eisoes yn agored i niwed yn ariannol ac yn cael eu gwthio i (neu ymhellach i) galedi neu dlodi. Mae'r rhai sy'n byw mewn tlodi mewn perygl o iechyd gwaeth ar bob cam o'u bywyd ac maent dros deirgwaith yn fwy tebygol o brofi problemau iechyd meddwl (24).

^d Anallu i fforddio adnoddau sylfaenol ee bwyd a gwres.

I rai pobl, mae'r argyfwng costau byw hefyd yn cael effaith negyddol ar iechyd corfforol (19%) a pherthnasoedd teuluol (17%).

Gall anawsterau ariannol a straen effeithio'n negyddol ar ansawdd perthnasoedd o fewn teuluoedd (30,31). Gall cael llai o arian gyfyngu ar allu pobl i gymdeithasu a chymryd rhan mewn gweithgareddau a allai gael effeithiau llesol ar iechyd corfforol, fel mynd i'r gampfa (32,33). Gall straen hefyd effeithio ar iechyd corfforol (ee trwy achosi anawsterau anadlu a phwysau gwaed uchel)(34)), tra y gall torri'n ôl ar hanfodion fel gwres a bwyd adael pobl yn agored i effeithiau iechyd corfforol cartrefi oer a diffyg maeth (35,36).

Roedd cyfranogwyr a ddywedodd fod eu gweithgarwch wedi'i gyfyngu 'llawer' gan broblem iechyd neu anabledd (cyfyngiad ar weithgarwch) bron i saith gwaith yn fwy tebygol o adrodd bod eu hiechyd corfforol wedi gwaethgu a dwywaith yn fwy tebygol o ddweud bod eu perthynas â'r teulu wedi'i heffeithio.

Mae nifer y bobl ag anableddau sydd mewn cyflogaeth wedi codi dros y degawd diwethaf (37). Fodd bynnag, mae'r 'bwlch cyflogaeth anabledd' (38) ac incwm cartref is ymhlith pobl ag anableddau (39) yn awgrymu eu bod yn arbennig o agored i gostau byw cynyddol. Datgelodd data o'r Arolwg Barn a Ffordd o Fyw (Prydain Fawr, Mehefin 2022) fod pobl ag anableddau, oherwydd costau byw uwch, yn fwy tebygol na phobl heb anableddau o fod wedi lleihau eu gwariant ar fwyd a hanfodion, wedi lleihau eu defnydd o nwy a thrydan, a lleihau nifer eu teithiau nad oeddent yn hanfodol (40).

Mae byw gydag anabledd yn aml yn golygu costau ychwanegol; er enghraifft, efallai y bydd angen i bobl â gweithgarwch cyfyngedig wario mwy ar ynni, yn ogystal â meddyginiaethau, gofal ac offer (41,42). Mae'r costau sydd eisoes yn uwch, ynghyd â chostau byw cynyddol, yn gwneud byw o ddydd i ddydd hyd yn oed yn anoddach i'r rhai ag anableddau, ac yn gadael llai o arian i'w wario ar hanfodion a phethau nad ydynt yn hanfodol. (41,42). Gall hyn wedyn gyfyngu ar eu gallu i gadw'n actif a cheisio cymorth, a all effeithio'n negyddol ar iechyd corfforol a pherthnasoedd.

Nododd dros un rhan o bump (22%) o ymatebwyr yr arolwg effaith gadarnhaol y cynnydd mewn costau byw ar sut mae pobl yn cefnogi ei gilydd yn eu cymuned.

Roedd canfod effaith gadarnhaol ar gymorth cymunedol yn gysylltiedig â bod yn fenyw a heb fod yn y categori anweithgarwch economaidd. Mae ysbryd cymunedol yn cael ei gydnabod fwyfwy fel un sydd â pherthynas ag iechyd a llesiant ac yn cael effaith fuddiol ar anghydraddoldebau iechyd (18). I'r gwrthwyneb, mae arwahanrwydd cymdeithasol ac unigrwydd wedi'u cysylltu ag afiechyd, gan gynnwys tystiolaeth gyson ar ganlyniadau iechyd cardiofasgwlaidd ac iechyd meddwl gwaeth (43).

Effeithiau newid ymddygiadol yr argyfwng costau byw

Roedd ymatebwyr i'r arolwg yn gwneud newidiadau i'w hymddygiad mewn ymateb i gostau byw cynyddol, gan amlaf yn newid arferion prynu bwyd (76%), yn defnyddio llai ar offer trydanol (70%) ac yn torri'n ôl ar bethau nad ydynt yn hanfodol fel adloniant (68%).

Roedd bwyta llai o fwyd yn gyffredinol yn gysylltiedig â byw mewn ardal ag amddifadedd uchel, anweithgarwch economaidd, cyfyngu ar weithgarwch ac incwm cartref isel. Mae diffyg arian yn ddylanwad pwysig ar ddewis bwyd (44). Mae cartrefi incwm isel yn fwy tebygol o fod eisoes yn dewis y bwydydd cost isaf ac, o'r herwydd, mae ganddynt ddewisiadau cyfyngedig i newid i fwydydd rhatach pan fydd prisiau'n codi. Yn lle hynny, mae cartrefi incwm isel yn dweud eu bod yn bwyta llai (21).

Dywedodd llawer o bobl eu bod yn gorfod defnyddio cynilion (36%) neu gynyddu benthyca arian (23%) i dalu costau byw cynyddol.

Gall dewisiadau anodd a wneir gan deuluoedd dan bwysau leihau eu gwytnwch ariannol yn y dyfodol, megis cynyddu dyled neu leihau cynilion (8). Disgwylir i gymaint â saith miliwn o gartrefi yn y DU (un o bob pedwar) wynebu biliau ynni a bwyd sy'n fwy na'u hincwm gwario yn 2023-24 ac, o ganlyniad, mae angen i lawer ddefnyddio eu cynilion neu ddibynnu mwy ar fenthyca i gael dau ben llinyn ynghyd (6).

Mae data diweddar y DU yn awgrymu bod y gallu i gynilo yn gwaethygu ar gyfer grwpiau incwm isel o gymharu â grwpiau incwm uchel (19) ac mae rhagolygon yn awgrymu y bydd bron i un o bob pedwar cartref ar draws y DU yn rhedeg allan o gynilion erbyn Ebrill 2024 (6). Mae'n bosibl y bydd y rhai sy'n economaidd anweithgar yn ei chael hi'n anodd creu cynilion a gallant ddibynnu ar fenthyca arian. Yn eu tro, gall benthyca ariannol a dyled gynyddu bregusrwydd i fgythyadau yn y dyfodol (45). Ledled y DU, mae pedwar o bob pump o oedolion wedi dweud eu bod yn dechrau 2023 mewn dyled, i fyny o dri o bob pump yn 2021 (46), ar adeg pan fyddai dyled yn cronni yn erbyn cyfraddau llog uwch (6).

Gall dyled arwain at effeithiau ar iechyd pan fydd unigolion yn dechrau cael problemau gyda maint y ddyled neu raddfa ad-daliadau (11). Mae'r berthynas rhwng dyled ac iechyd yn ddwy ffordd: gall problemau dyled arwain at ddirywiad mewn iechyd meddwl a chorfforol, a gall problemau iechyd fod yn sbardun i ddyledion cynyddol (11). Mae astudiaethau wedi nodi cysylltiadau cadarnhaol rhwng iselder a dangosyddion amrywiol o straen ariannol megis dyled, straen dyled neu anawsterau ariannol (47,48), yn enwedig ymhlith grwpiau economaidd-gymdeithasol isel (15). Hefyd, mae'r defnydd o fenthyciadau tymor byr wedi bod yn gysylltiedig â lefelau uwch o bryder, llid ac iechyd gwael (48).

Gwybodaeth am gymorth a mynediad ato

Roedd llai na hanner (45%) yr ymatebwyr yn cytuno eu bod yn ymwybodol o'r cymorth ariannol oedd ar gael yn ystod yr argyfwng costau byw.

Mae amrywiaeth o gymorth a chynngor ariannol ar gael i helpu cartrefi gyda chostau byw uwch (49,50). Fodd bynnag, teimlai cyfran sylweddol o bobl nad oeddent yn ymwybodol o'r cymorth oedd ar gael iddynt ac roedd hyn yn gysylltiedig â ffactorau ar wahân i ethnigrwydd gwyn, amddifadedd preswyl uwch a chyfyngiad ar weithgarwch (llawer). Er na wnaeth yr arolwg asesu pa gymorth yr oedd pobl wedi'i gael, gallai hyn olygu bod cartrefi yn colli allan ar gymorth hanfodol.

Casgliadau

Nod yr arolwg hwn oedd deall effeithiau'r argyfwng costau byw ar iechyd a llesiant y boblogaeth a phenderfyniadau cyhoeddus yn ymwneud â chostau byw cynyddol yng Nghymru. Ei nod hefyd oedd deall ymwybyddiaeth y cyhoedd o'r cymorth sydd ar gael. Gall gwybodaeth am y materion hyn helpu i lywio ymatebion iechyd cyhoeddus cynaliadwy a theg i gostau byw cynyddol ac ergydion ariannol yn y dyfodol.

Mae canlyniadau'r arolwg yn cefnogi'r dystiolaeth gynyddol bod costau byw cynyddol yn achosi i lawer o bobl ddiodef, yn enwedig y rhai sydd eisoes yn agored i niwed, gydag amcangyfrifon yn awgrymu gwahaniaethau amlwg mewn effaith rhwng grwpiau poblogaeth. Mae'r argyfwng costau byw yn achosi trallod a phryder, ac o ganlyniad, mae llawer o bobl yng Nghymru yn gorfod newid eu hymddygiad er mwyn ymdopi; gan gynnwys mewn rhai achosion cwtagi ar eitemau hanfodol fel bwyd a gwres. Gallai'r newidiadau ymddygiad hyn gael goblygiadau negyddol pellach i iechyd a llesiant, megis diffyg maeth a llai o allu i gymdeithasu.

Mae'n bwysig bod mynd i'r afael ag achosion sylfaenol anghydraddoldebau yn parhau i fod ar flaen yr agenda iechyd a llesiant yng Nghymru. Bydd lleihau'r bwlch iechyd annheg sy'n bodoli ar hyn o bryd yng Nghymru yn cryfhau'r gallu i ymateb i'r argyfwng presennol a'r heriau a all godi yn y dyfodol.

Cyfeiriadau

1. Clark E, Stielke A, Malcolm, A, Allen J, Dyakova, M. Adroddiad sganio a dysgu gorwelion rhyngwladol: yr argyfwng costau byw. Adroddiad 40, Awst 2022. Ar gael o: <https://phwwhocc.co.uk/adnoddau/international-horizon-scanning-and-learning-report-the-cost-of-living-crisis/?lang=cy>
2. Hourston P. Cost of living crisis. 2022 [dyfynnwyd 2023 Gorff 26]. Ar gael o: <https://www.instituteforgovernment.org.uk/explainer/cost-living-crisis>
3. Office for National Statistics. Incwm gwario gros cartrefi rhanbarthol, DU: 1997 i 2021. 2022. [dyfynnwyd 21 Medi 2023]. Ar gael o: <https://www.llyw.cymru/arolwg-blynyddol-o-oriau-ac-enillion-2022>
4. Roberts M, Petchey L, Challenger A, Azam S, Masters R, Peden J. Yr argyfwng costau byw yng Nghymru: drwy lens iechyd cyhoeddus. 2022 [dyfynnwyd 2023 Gorff 26]. Ar gael o: <https://phwwhocc.co.uk/adnoddau/yr-argyfwng-costau-byw-yng-nghymru-drwy-lens-iechyd-cyhoeddus/?lang=cy>
5. The Lancet Public Health. The cost of living: an avoidable public health crisis. The Lancet Public Health 2022; 7(6): e485.
6. National Institute of Economic and Social Research. National Institute UK economic outlook. 2023 [dyfynnwyd 2023 Gorff 26]. Ar gael o: <https://www.niesr.ac.uk/wp-content/uploads/2023/02/NIESR-Outlook-Winter-2023-UK.pdf>
7. Office for National Statistics. Public opinions and social trends, Great Britain: 4 to 14 Mai 2023. 2023 [dyfynnwyd 2023 Mai 24]. Ar gael o: <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/wellbeing/bulletins/publicopinionsandsocialtrendsgreatbritain/latest>
8. Brewer M, Fry E, Try L. The living standards outlook 2023. 2023 [dyfynnwyd 2023 Mai 24]. Ar gael o: <https://www.resolutionfoundation.org/publications/the-living-standards-outlook-2023/>
9. Broadbent P, Thomson R, Kopasker D, McCartney G, Meier P, Richiardi M, et al. The public health implications of the cost-of-living crisis: outlining mechanisms and modelling consequences. The Lancet Regional Health - Europe 2023; 27:100585.
10. Dyakova M, Couzens L, Allen J, Van Eimeren M, Stielke A, Cotter-Roberts A, et al. Adroddiad Statws Tegwch Iechyd Cymru – WHESRI. 2021 [dyfynnwyd 2023 Awst 15]. Ar gael o: <https://phwwhocc.co.uk/adnoddau/welsh-health-equity-status-report-whesri/?lang=cy>
11. Tinson A, Bunbury S. Debt and health Preventing 'problem debt' during the pandemic recovery. 2022 [dyfynnwyd 2023 Gorff 26]. Ar gael o: <https://www.health.org.uk/sites/default/files/pdf/2022-02/2022%20-%20Debt%20and%20health.pdf>
12. Mental Health Foundation. Mental Health and the Cost of-Living Crisis: Another pandemic in the making? Glasgow: The Mental Health Foundation; 2023.
13. Earwaker R. Going under and without: JRF's cost of living tracker, winter 2022/23. 2022 [dyfynnwyd 2023 Mai 24]. Ar gael o: <https://www.jrf.org.uk/report/going-under-and-without-jrfs-cost-living-tracker-winter-202223>
14. Bevan Foundation. A snapshot of poverty in winter 2023. 2023 [dyfynnwyd 2023 Mai 24]. Ar gael o: www.bevanfoundation.org/wp-content/uploads/2023/02/Snapshot-of-poverty-in-winter-2023.pdf
15. Guan N, Guariglia A, Moore P, Xu F, Al-Janabi H. Financial stress and depression in adults: A systematic review. PLoS One 2022; 17(2):e0264041.
16. StatsCymru. Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru. [dyfynnwyd 2023 Awst 21]. Ar gael o: <https://statscymru.llyw.cymru/Catalogue/Community-Safety-and-Social-Inclusion/Welsh-Index-of-Multiple-Deprivation>
17. NHS Health Scotland, University of Warwick, University of Edinburgh. Short Warwick Edinburgh Mental Wellbeing Scale (SWEMWBS). 2008.

18. Royal Society for Public Health. Socially distant? Community spirit in the age of COVID-19. 2021 [dyfynnwyd 2023 Gorff 26]. Ar gael o: <https://trfthealthweeklydigest.wordpress.com/2021/03/05/socially-distant-community-spirit-in-the-age-of-covid-19/>
19. Office for National Statistics. The rising cost of living and its impact on individuals in Great Britain: November 2021 to March 2022. 2022 [dyfynnwyd 2023 Gorff 26]. Ar gael o: <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/personalandhouseholdfinances/expenditure/articles/therisingcostoflivinganditsimpactonindividualsingreatbritain/november2021tomarch2022>
20. Llywodraeth Cymru. Tlodi incwm cymharol: Ebrill 2021 i Fawrth 2022. 2023 [dyfynnwyd 2023 Awst 31]. Ar gael o: <https://www.llyw.cymru/tlodi-incwm-cymharol-ebryll-2021-i-fawrth-2022-html>
21. Harari D, Francis-Devine B, Bolton P, Keep M. Rising cost of living in the UK. 2023 [dyfynnwyd 2023 Gorff 26]. Ar gael o: <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-9428/CBP-9428.pdf>
22. Institute of Health Equity. Impacts of rising cost of living on London. 2023 [dyfynnwyd 2023 Gorff 26]. Ar gael o: <https://www.instituteofhealthequity.org/resources-reports/evidence-review-cost-of-living-and-health-inequalities-in-london/click-here-to-view-the-slides.pdf>
23. Llywodraeth Cymru. Strategaeth tlodi plant: 2022 adroddiad cynnydd. 2023 [dyfynnwyd 2023 Gorff 26]. Ar gael o: <https://www.llyw.cymru/strategaeth-tlodi-plant-adroddiad-cynnydd-2022-html>
24. British Medical Association. Health at a price. Reducing the impact of poverty. 2017 [dyfynnwyd 2023 Gorff 26]. Ar gael o: <https://www.bma.org.uk/media/2084/health-at-a-price-2017.pdf>
25. Barnardos. At what cost? The impact of the cost-of-living crisis on children and young people. 2022 [dyfynnwyd 2023 Gorff 26]. Ar gael o: https://www.barnardos.org.uk/sites/default/files/2022-10/At%20what%20cost_impact%20of%20cost%20of%20living%20final%20report.pdf
26. Yorkshire Building Society. Cost of living crisis worrying children. 2022 [dyfynnwyd 2023 Gorff 26]. Ar gael o: <https://www.ybs.co.uk/w/media-centre/cost-of-living-worrying-children>
27. Thomson RM, Igelström E, Purba AK, Shimonovich M, Thomson H, McCartney G, et al. How do income changes impact on mental health and wellbeing for working-age adults? A systematic review and meta-analysis. *Lancet Public Health* 2022; 7(6):e515–28.
28. Public Health England. Health profile for England 2017. Chapter 6: social determinants of health. 2017 [dyfynnwyd 2023 Gorff 26]. Ar gael o: <https://www.gov.uk/government/publications/health-profile-for-england/chapter-6-social-determinants-of-health>
29. Llywodraeth Cymru. Tlodi ac amddifadedd (Arolwg Cenedlaethol Cymru): Ebrill 2021 i Fawrth 2022. 2023 [dyfynnwyd 2023 Gorff 26]. Ar gael o: <https://www.llyw.cymru/tlodi-ac-amddifadedd-arolwg-cenedlaethol-cymru-ebryll-2021-i-fawrth-2022-html>
30. Booth AL, Van Ours JC. Job satisfaction and family happiness: the part-time work puzzle. *The Economic Journal* 2008; 118(526):F77–99.
31. Maitoza R. Family challenges created by unemployment. *Journal of Family Social Work* 2019; 22(2):187–205.
32. Sequeira S, Cruz C, Pinto D, Santos L, Marques A. Prevalence of barriers for physical activity in adults according to gender and socioeconomic status. *British Journal of Sports Medicine* 2011; 45(15):A18–9.
33. Kung CSJ, Pudney SE, Shields MA. Economic gradients in loneliness, social isolation and social support: Evidence from the UK Biobank. *Social Science and Medicine* 2022; 306:115122.
34. American Psychological Association. Stress effects on the body. 2018 [dyfynnwyd 2023 Awst 15]. Ar gael o: <https://www.apa.org/topics/stress/body>
35. Janssen H, Gascoyne B, Ford K, Hill R, Roberts M, Azam S. Cartrefi oer a'u cysylltiad ag iechyd a llesiant: adolygiad llenyddiaeth systematig. *Wreccsam: Iechyd Cyhoeddus Cymru*, 2022.
36. Ymchwil y Senedd. Cost bywyd: sut mae'r cynnydd aruthrol mewn costau byw yn effeithio ar iechyd a llesiant pobl. 2023 [dyfynnwyd 2023 Awst 15]. Ar gael o: <https://ymchwil.senedd.cymru/>

[erthyglau-ymchwil/cost-bywyd-sut-mae-r-cynnydd-aruthrol-mewn-costau-byw-yn-ffeithio-ar-iechyd-a-llesiant-pobl/](#)

37. Llywodraeth y DU. The employment of disabled people 2021. 2022 [dyfynnwyd 2023 Awst 31]. Ar gael o: <https://www.gov.uk/government/statistics/the-employment-of-disabled-people-2021/the-employment-of-disabled-people-2021>
38. Powell A. Disabled people in employment. 2023 [dyfynnwyd 2023 Awst 31]. Ar gael o: <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-7540/CBP-7540.pdf>
39. El Dessouky O, McCurdy C. Costly differences: Living standards for working-age people with disabilities. 2023 [dyfynnwyd 2023 Awst 31]. Ar gael o: <https://www.resolutionfoundation.org/app/uploads/2023/01/Costly-differences.pdf>
40. Office for National Statistics. What actions are people taking because of the rising cost of living? 2022 [dyfynnwyd 2023 Awst 31]. Ar gael o: <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/personalandhouseholdfinances/expenditure/articles/whatactionsarepeopletakingbecauseoftherisingcostofliving/2022-08-05>
41. Disability Rights UK. DWP confirms issue date of £150 Disability Cost of Living payment. 2023 [dyfynnwyd 2023 Awst 15]. Ar gael o: <https://www.disabilityrightsuk.org/news/dwp-confirms-issue-date-%C2%A3150-disability-cost-living-payment#:~:text=%E2%80%9CLiving%20with%20a%20disability%20often,us%20without%20enough%20for%20essentials>
42. Weston T. Cost of living: Impact of rising costs on disabled people. 2022 [dyfynnwyd 2023 Awst 15]. Ar gael o: <https://lordslibrary.parliament.uk/cost-of-living-impact-of-rising-costs-on-disabled-people/>
43. Leigh-Hunt N, Bagguley D, Bash K, Turner V, Turnbull S, Valtorta N, et al. An overview of systematic reviews on the public health consequences of social isolation and loneliness. Public Health 2017; 152:157–71.
44. Marmot M, Bell R. Social determinants and non-communicable diseases: time for integrated action. BMJ 2019; 28:l251.
45. Chambers R. Vulnerability, coping and policy (editorial introduction). Institute of Development Studies Bulletin 2006; 37(4):33-40.
46. Open Access Government. Monthly bills raise UK personal debt by a third. 2023 [dyfynnwyd 2023 Gorff 26]. Ar gael o: <https://www.openaccessgovernment.org/monthly-bills-raise-uk-personal-debt-third/151197/#:~:text=Due%20to%20soaring%20bills%20and%20costs%20in%20shops%2C,debt%2C%20up%20from%20three%20in%20five%20in%202021.>
47. Bridges S, Disney R. Debt and depression. Journal of Health Economics 2010; 29(3):388–403.
48. Sweet E, Nandi A, Adam EK, McDade TW. The high price of debt: household financial debt and its impact on mental and physical health. Social Science and Medicine 2013; 91:94–100.
49. Llywodraeth Cymru. Cynllun cymorth tanwydd Cymru: asesiad effaith integredig. 2023 [dyfynnwyd 2023 Med 5]. Ar gael o: <https://www.gov.wales/wales-fuel-support-scheme-integrated-impact-assessment-html>
50. Llywodraeth Cymru. Cael help gyda chostau byw. 2022 [dyfynnwyd 2023 Med 11]. Ar gael o: <https://www.llyw.cymru/help-gyda-chostau-byw>

Costau byw cynyddol ac iechyd a llesiant yng Nghymru: arolwg cenedlaethol

Tablau'r Atodiad

Tabl A1: Demograffeg cyfranogwyr a demograffeg y boblogaeth genedlaethol. Data heb ei bwysoli.

Sampl				Poblogaeth genedlaethol*
				%
				n
				%
Rhyw				
	Gwrywaidd	926	46%	49%
	Benywaidd	1081	54%	51%
Grŵp oedran				
	18-29	290	14%	19%
	30-49	647	32%	29%
	50-69	609	30%	32%
	70+	460	23%	19%
Cwintel amddifadedd				
	(mwyaf difreintiedig) 1	390	19%	19%
	2	387	19%	20%
	3	412	21%	21%
	4	402	20%	21%
	(lleiaf difreintiedig) 5	416	21%	20%
Ethnigrwydd[^]				
	Gwyn	1917	96%	95%
	Grwpiau Ethnig Cymysg/Lluosog	16	1%	1%
	Asiaidd, Asiaidd Cymreig neu Asiaidd Prydeinig	43	2%	2%
	Du, Affricanaidd, Caribiaidd, Du Cymreig neu Ddu Prydeinig	21	1%	1%
	Grŵp Ethnig Arall	9	<1%	1%
Cyfngiad ar weithgarwch				
	Na	1347	67%	
	Ychydig	353	18%	
	Llawer	307	15%	
Plant yn y cartref				
	Na	1348	67%	
	Ie	659	33%	
Incwm cartref isel*				
	Na	1531	76%	
	Ie	476	24%	
Cyflogaeth				
	Mewn cyflogaeth	1022	51%	
	Wedi ymddeol	614	31%	
	Myfyriwr	82	4%	
	Di-waith	107	5%	
	Sâl tymor hir neu'n anabl	99	5%	
	Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig	74	4%	
	Arall/dewis peidio â dweud	9	<1%	

*Diffinnir fel unrhyw incwm blynyddol cartref o dan £20,000 (cyn treth a didyniadau). [^]Mae ffigurau ethnigrwydd y boblogaeth genedlaethol ar gyfer pob oed (hy gan gynnwys plant) gan na chyhoeddir ffigurau ac eithrio ar gyfer grwpiau ethnig gwyn 65+ oed oherwydd niferoedd bach; StatsCymru, <https://statswales.gov.wales/Catalogue/Equality-and-Diversity/Ethnity>. #Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru 2019 <https://gov.wales/welsh-index-multiple-deprivation-full-index-update-ranks-2019>

Tabl A2. Cyfran sy'n asesu bod eu sefyllfa ariannol wedi gwaethygu dros y chwe mis diwethaf yn ôl demograffeg y cyfranogwyr, a chymarebau ods wedi'u haddasu ar gyfer sefyllfa ariannol gwaeth* Data heb ei bwysoli.

Cyfran ym mhob categori							Cymhareb ods wedi'i haddasu (AOR) ar gyfer statws ariannol gwaeth^		
	Sefyllfa ariannol isaf 6 mis yn ôl#		Sefyllfa ariannol gwaeth		X ²	P	AOR	95% CIs	P
	Ie	Na	Ie	Na					
Rhyw									
	Gwrywaidd	1%	41%	58%	5.013	0.082	Cyf		
	Benywaidd	1%	46%	54%			1.10	0.91-1.32	0.338
Grŵp oedran									
	18-29	3%	44%	53%	45.967	<0.001	1.48	1.04-2.11	0.030
	30-49	1%	51%	48%			1.70	1.23-2.34	0.001
	50-69	1%	42%	57%			1.48	1.12-1.95	0.005
	70+	<1%	33%	67%			Cyf		0.010
Cwintel amddifadedd									
	(mwyaf difreintiedig) 1	2%	48%	49%	24.863	0.002	1.27	0.94-1.71	0.117
	2	1%	47%	52%			1.26	0.94-1.70	0.123
	3	1%	44%	56%			1.21	0.90-1.62	0.209
	4	1%	42%	58%			1.14	0.85-1.53	0.378
	(lleiaf difreintiedig) 5	1%	36%	63%			Cyf		0.503
Ethnigrwydd gwyn									
	Ie	1%	43%	56%	21.711	<0.001	Cyf		
	Na	6%	51%	43%			1.13	0.72-1.78	0.593
Cyfyngiad ar weithgarwch									
	Na	1%	42%	57%	20.332	<0.001	Cyf		0.260
	Ychydig	1%	42%	57%			1.03	0.79-1.33	0.849
	Llawer	3%	50%	47%			1.27	0.95-1.71	0.107
Plant yn y cartref									
	Na	1%	39%	61%	43.322	<0.001	Cyf		
	Ie	2%	53%	45%			1.60	1.26-2.03	<0.001
Incwm cartref isel									
	Na	1%	39%	60%	64.231	<0.001	Cyf		
	Ie	3%	56%	41%			1.94	1.54-2.44	<0.001
Cyflogaeth									
	Mewn cyflogaeth	<1%	44%	55%	151.368	<0.001			
	Wedi ymddeol	<1%	33%	67%					
	Myfyriwr	3%	42%	55%					
	Di-waith	10%	59%	32%					
	LTS/Anabl	1%	64%	35%					
	Gofalwr/Domestig [§]	1%	61%	38%					
Anweithgarwch economaidd									
	Na	1%	40%	59%	80.114	<0.001	Cyf		
	Ie~	4%	61%	34%			1.57	1.16-2.11	0.003

*Yn seiliedig ar ymatebion i'r cwestiwn "Wrth feddwl am gyllid eich cartref nawr a chwe mis yn ôl, pa un o'r datganiadau canlynol sy'n disgrifio orau sut rydych chi'n ymdopi?" (gweler ffigur 2 ar gyfer opsiynau ymateb). Cafodd y cyfranogwyr eu categoreiddio fel rhai oedd â **Gwaeth sefyllfa ariannol** pe baent yn dewis sefyllfa ariannol is ar gyfer 'nawr' nag ar gyfer 'chwe mis yn ôl'. #Cyfran yn adrodd y sefyllfa ariannol isaf chwe mis yn ôl, ac felly ddim yn gallu gwaethygu. ^O'i gymharu â'r holl ymatebwyr eraill; LTS = salwch hirdymor neu anabl. §Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig. ~ Yn cynnwys y categorïau 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' a 'gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig'.

Tabl A3. Gallu canfyddedig i ymdopi'n ariannol drwy'r argyfwng costau byw yn ôl demograffeg y cyfranogwyr, a chymarebau ods wedi'u haddasu ar gyfer anallu canfyddedig i ymdopi* Data heb ei bwysoli.

Cyfran ym mhob categori						Cymhareb ods wedi'i haddasu (AOR) ar gyfer anallu canfyddedig i ymdopi'n ariannol		
	Rwy'n credu y byddaf yn gallu ymdopi	Dydw i ddim yn meddwl y byddaf yn gallu ymdopi	X ²	P	AOR	95% CIs	P	
Rhyw								
Gwrywaidd	80%	20%	6.612	0.010	Cyf			
Benywaidd	75%	25%			1.12	0.88-1.42	0.376	
Grŵp oedran								
18-29	68%	32%	42.193	<0.001	3.92	2.48-6.19	<0.001	
30-49	73%	27%			2.57	1.66-3.97	<0.001	
50-69	81%	19%			1.42	0.97-2.08	0.074	
70+	85%	15%			Cyf		<0.001	
Cwintel amddifadedd (mwyaf difreintiedig)								
1	65%	35%	63.299	<0.001	2.18	1.47-3.24	<0.001	
2	75%	25%			1.40	0.93-2.11	0.105	
3	79%	21%			1.32	0.88-1.99	0.187	
4	80%	20%			1.37	0.91-2.07	0.135	
(lleiaf difreintiedig) 5	88%	12%			Cyf		0.002	
Ethnigrwydd gwyn								
Ie	78%	22%	6.245	.012	Cyf			
Na	67%	33%			1.39	0.84-2.31	0.205	
Cyfyngiad ar weithgarwch								
Na	83%	17%	72.422	<0.001	Cyf		<0.001	
Ychydig	71%	29%			2.07	1.49-2.86	<0.001	
Llawer	62%	38%			2.54	1.79-3.62	<0.001	
Plant yn y cartref								
Na	81%	19%	27.661	<0.001	Cyf			
Ie	70%	30%			1.66	1.23-2.23	0.001	
Incwm cartref isel								
Na	85%	15%	203.225	<0.001	Cyf			
Ie	54%	46%			4.58	3.50-5.99	<0.001	
Cyflogaeth								
Mewn cyflogaeth	82%	18%	210.223	<0.001				
Wedi ymddeol	86%	14%						
Myfyriwr	76%	24%						
Di-waith	37%	63%						
LTS/Anabl	48%	53%						
Gofalwr/Domestig [§]	53%	47%						
Anweithgarwch economaidd								
Na	83%	17%	195.806	<0.001	Cyf			
Ie~	45%	55%			2.74	1.97-3.80	<0.001	

*Gofynnwyd i gyfranogwyr "Pa mor hyderus ydych chi yn eich gallu i ymdopi'n ariannol drwy'r argyfwng costau byw?" LTS = Sâl tymor hir neu'n anabl [§]Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig. ~ Yn cynnwys y categorïau 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' a 'gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig'.

Tabl A4. Cyfran sy'n poeni am gostau byw cynyddol yn ôl demograffeg cyfranogwyr, a chymarebau ods wedi'u haddasu ar gyfer y rhai sy'n bryderus iawn* *Data heb ei bwysoli.*

Cyfran ym mhob categori						Cymhareb ods wedi'i haddasu (AOR) am fod yn bryderus iawn			
		Yn bryderus iawn	Rhwyfaint yn bryderus	Ddim yn bryderus nac yn ddibryder	X ²	P	AOR	95% CIs	P
Rhyw									
	Gwrywaidd	23%	50%	27%	34.276	<0.001	Cyf 1.49	1.20-1.85	<0.001
	Benywaidd	33%	49%	18%					
Grŵp oedran									
	18-29	29%	47%	24%	37.044	<0.001	1.53	1.02-2.31	0.041
	30-49	32%	53%	16%			1.45	1.00-2.12	0.053
	50-69	29%	49%	22%			1.45	1.05-2.00	0.023
	70+	24%	45%	31%			Cyf		0.105
Cwintel amddifadedd (mwyaf difreintiedig)									
	1	40%	41%	20%	57.858	<0.001	1.88	1.33-2.66	<0.001
	2	34%	49%	17%			1.68	1.19-2.37	0.003
	3	27%	49%	24%			1.24	0.87-1.77	0.227
	4	25%	50%	25%			1.20	0.84-1.71	0.323
	(lleiaf difreintiedig) 5	19%	56%	25%			Cyf		0.001
Ethnigrwydd gwyn									
	le	28%	49%	23%	14.502	0.001	Cyf		
	Na	43%	48%	9%			1.93	1.21-3.07	0.006
Cyfngiad ar weithgarwch									
	Na	22%	52%	25%	104.582	<0.001	Cyf		<0.001
	Ychydig	34%	49%	17%			1.77	1.32-2.36	<0.001
	Llawer	50%	36%	14%			2.94	2.15-4.02	<0.001
Plant yn y cartref									
	Na	26%	49%	25%	29.806	<0.001	Cyf		
	le	35%	50%	16%			1.65	1.26-2.17	<0.001
Incwm cartref isel									
	Na^	22%	53%	25%	137.191	<0.001	Cyf		
	le	50%	37%	13%			2.74	2.14-3.49	<0.001
Cyflogaeth									
	Mewn cyflogaeth	26%	54%	20%	154.728	<0.001			
	Wedi ymddeol	22%	49%	29%					
	Myfyriwr	18%	49%	33%					
	Di-waith	59%	32%	9%					
	LTS/Anabl	59%	29%	12%					
	Gofalwr/Domestig [§]	53%	35%	12%					
Anweithgarwch economaidd									
	Na	24%	52%	24%	129.159	<0.001	Cyf		
	le~	57%	32%	11%			2.09	1.54-2.84	<0.001

*Gofynnwyd i gyfranogwyr "Ar hyn o bryd, pa mor bryderus, os o gwbl, ydych chi am gostau byw cynyddol?" LTS = Sâl tymor hir neu'n anabl [§]Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig. ~ Yn cynnwys y categorïau 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' a 'gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig'.

Tabl A5. Cyfran yn ymateb bod costau byw yn achosi tralod neu orbryder sylweddol iddynt yn ôl demograffeg cyfranogwyr, a chymarebau ods wedi'u haddasu ar gyfer y rhai sy'n profi tralod sylweddol* *Data heb ei bwysoli.*

Cyfran ym mhob categori				Cymhareb ods wedi'i haddasu (AOR) ar gyfer tralod a gorbryder sylweddol		
	le	X ²	P	AOR	95% CIs	P
Rhyw						
Gwrywaidd	22%			Cyf		
Benywaidd	31%	23.321	<0.001	1.58	1.26-1.99	<0.001
Grŵp oedran						
18-29	33%			4.15	2.70-6.37	<0.001
30-49	32%			3.85	2.57-5.78	<0.001
50-69	24%			1.80	1.27-2.56	0.001
70+	18%	38.087	<0.001	Cyf		<0.001
Cwintel amddifadedd						
(mwyaf difreintiedig) 1	38%			1.67	1.17-2.40	0.005
2	27%			1.15	0.79-1.66	0.468
3	28%			1.35	0.94-1.93	0.105
4	24%			1.11	0.77-1.61	0.579
(lleiaf difreintiedig) 5	17%	45.042	<0.001	Cyf		0.039
Ethnigrwydd gwyn						
le	26%			Cyf		
Na	48%	21.247	<0.001	2.49	1.56-3.97	<0.001
Cyfyngiad ar weithgarwch						
Na	19%			Cyf		<0.001
Ychydig	36%			3.12	2.31-4.21	<0.001
Llawer	48%	122.875	<0.001	4.26	3.05-5.95	<0.001
Plant yn y cartref						
Na	25%			Cyf		
le	31%	8.830	0.003	1.00	0.75-1.32	0.998
Incwm cartref isel						
Na^	21%			Cyf		
le	44%	95.972	<0.001	2.28	1.76-2.94	<0.001
Cyflogaeth						
Mewn cyflogaeth	24%					
Wedi ymddeol	17%					
Myfyriwr	28%					
Di-waith	64%					
LTS/Anabl	62%					
Gofalwr/Domestig [§]	45%	188.331	<0.001			
Anweithgarwch economaidd						
Na	22%			Cyf		
le~	58%	164.315	<0.001	2.33	1.70-3.19	<0.001

* Gofynnwyd i gyfranogwyr "I rai pobl, bydd costau byw cynyddol yn achosi tralod neu orbryder sylweddol. A fydddech chi'n dweud bod hyn yn wir i chi?" LTS = Sâl tymor hir neu'n anabl [§]Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig. ~ Yn cynnwys y categorïau 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' a 'gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig'.

Tabl A6a. Cyfran y rhai a ddywedodd fod costau byw wedi cael effaith negyddol ar eu hiechyd meddwl yn ôl demograffeg cyfranogwyr, a chymarebau ods wedi'u haddasu* Data heb ei bwysoli.

Cyfran ym mhob categori				Cymhareb ods wedi'i haddasu (AOR) ar gyfer canfod effaith negyddol ar iechyd meddwl		
	le	X ²	P	AOR	95% CIs	P
Rhyw						
Gwrywaidd	40%	11.160	0.001	Cyf		
Benywaidd	47%			1.20	0.99-1.46	0.061
Grŵp oedran						
18-29	49%	60.698	<0.001	3.33	2.30-4.83	<0.001
30-49	54%			3.95	2.79-5.59	<0.001
50-69	42%			2.06	1.53-2.77	<0.001
70+	30%			Cyf		<0.001
Cwintel amddifadedd (mwyaf difreintiedig)						
1	51%	36.916	<0.001	1.31	0.96-1.78	0.092
2	52%			1.56	1.15-2.12	0.004
3	43%			1.17	0.86-1.58	0.325
4	41%			1.16	0.85-1.56	0.353
(lleiaf difreintiedig) 5	33%			Cyf		0.060
Ethnigrwydd gwyn						
le	43%	2.685	0.101	Cyf		
Na	52%			1.11	0.70-1.74	0.665
Cyfyngiad ar weithgarwch						
Na	38%	59.680	<0.001	Cyf		<0.001
Ychydig	50%			2.07	1.57-2.72	<0.001
Llawer	61%			2.88	2.10-3.93	<0.001
Plant yn y cartref						
Na	39%	33.091	<0.001	Cyf		
le	53%			1.27	0.99-1.62	0.057
Incwm cartref isel						
Na^	38%	83.287	<0.001	Cyf		
le	62%			2.44	1.91-3.12	<0.001
Cyflogaeth						
Mewn cyflogaeth	45%	163.072	<0.001			
Wedi ymddeol	29%					
Myfyriwr	35%					
Di-waith	75%					
LTS/Anabl	79%					
Gofalwr/Domestig [§]	68%					
Anweithgarwch economaidd						
Na	39%	122.452	<0.001	Cyf		
le~	74%			2.18	1.58-3.00	<0.001

*Y rhai a ddewisodd 'effaith negyddol' ar gyfer y cwestiwn "Hyd yma, pa effaith, os o gwbl, y mae costau byw cynyddol wedi'i chael ar y canlynol... Eich iechyd meddwl?" LTS = Sâl tymor hir neu'n anabl [§]Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig. ~ Yn cynnwys y categorïau 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' a 'gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig'.

Tabl A6b. Cyfran y rhai a ddywedodd fod costau byw wedi cael effaith negyddol ar eu hiechyd corfforol yn ôl demograffeg cyfranogwyr, a chymarebau ods wedi'u haddasu* Data heb ei bwysoli.

Cyfran ym mhob categori				Cymhareb ods wedi'i haddasu (AOR) ar gyfer canfod effaith negyddol ar iechyd corfforol		
	le	X ²	P	AOR	95% CIs	P
Rhyw						
Gwrywaidd	15%			Cyf		
Benywaidd	22%	16.165	<0.001	1.49	1.16-1.91	0.002
Grŵp oedran						
18-29	21%			2.72	1.69-4.36	<0.001
30-49	19%			1.06	1.32-3.21	0.002
50-69	21%			1.75	1.21-2.54	0.003
70+	16%	4.236	0.237	Cyf		<0.001
Cwintel amddifadedd (mwyaf difreintiedig)						
1	23%			1.21	0.80-1.83	0.374
2	20%			1.21	0.80-1.83	0.365
3	19%			1.12	0.74-1.70	0.580
4	21%			1.43	0.95-2.15	0.084
(lleiaf difreintiedig) 5	13%	17.454	0.002	Cyf		0.514
Ethnigrwydd gwyn						
le	19%			Cyf		
Na	27%	3.563	0.059	1.83	1.08-3.12	0.025
Cyfyngiad ar weithgarwch						
Na	11%			Cyf		<0.001
Ychydig	28%			3.69	2.67-5.09	<0.001
Llawer	45%	214.448	<0.001	6.91	4.89-9.76	<0.001
Plant yn y cartref						
Na	18%					
le	20%	1.077	0.299	1.25	0.91-1.72	0.165
Incwm cartref isel						
Na [^]	15%					
le	34%	86.075	<0.001	2.08	1.58-2.73	<0.001
Cyflogaeth						
Mewn cyflogaeth	14%					
Wedi ymddeol	16%					
Myfyriwr	22%					
Di-waith	38%					
LTS/Anabl	57%					
Gofalwr/Domestig [§]	30%	142.594	<0.001			
Anweithgarwch economaidd						
Na	15%			Cyf		
le~	43%	116.277	<0.001	1.73	1.24-2.43	0.001

*Y rhai a ddewisodd 'effaith negyddol' ar gyfer y cwestiwn "Hyd yma, pa effaith, os o gwbl, y mae costau byw cynyddol wedi'i chael ar y canlynol... Eich iechyd corfforol?" LTS = Sâl tymor hir neu'n anabl [§]Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig. ~ Yn cynnwys y categorïau 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' a 'gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig'.

Tabl A6c. Cyfran y rhai a ddywedodd fod costau byw wedi cael effaith negyddol ar eu perthasoedd teuluol yn ôl demograffeg cyfranogwyr, a chymarebau ods wedi'u haddasu*
Data heb ei bwysoli.

Cyfran ym mhob categori				Cymhareb ods wedi'i haddasu (AOR) ar gyfer canfod effaith negyddol ar berthasoedd teuluol		
	le	X ²	P	AOR	95% CIs	P
Rhyw						
Gwrywaidd	14%			Cyf		
Benywaidd	18%	7.691	0.006	1.18	0.91-1.54	0.209
Grŵp oedran						
18-29	23%			3.97	2.33-6.77	<0.001
30-49	24%			3.30	1.98-5.48	<0.001
50-69	12%			1.67	1.04-2.68	0.035
70+	7%	74.368	<0.001	Cyf		<0.001
Cwintel amddifadedd (mwyaf difreintiedig)						
1	22%			1.73	1.11-2.70	0.016
2	20%			1.69	1.08-2.63	0.020
3	15%			1.31	0.83-2.07	0.247
4	16%			1.57	1.00-2.47	0.049
(lleiaf difreintiedig) 5	9%	32.183	<0.001	Cyf		0.101
Ethnigrwydd gwyn						
le	16%					
Na	19%	0.466	0.495	0.85	0.47-1.51	0.568
Cyfyngiad ar weithgarwch						
Na	14%			Cyf		<0.001
Ychydig	16%			1.44	0.99-2.08	0.055
Llawer	27%	29.527	<0.001	2.34	1.60-3.43	<0.001
Plant yn y cartref						
Na	12%			Cyf		
le	26%	60.894	<0.001	1.89	1.39-2.58	<0.001
Incwm cartref isel						
Na^	14%			Cyf		
le	25%	33.033	<0.001	1.78	1.32-2.40	<0.001
Cyflogaeth						
Mewn cyflogaeth	16%					
Wedi ymddeol	7%					
Myfyriwr	10%					
Di-waith	44%					
LTS/Anabl	37%					
Gofalwr/Domestig [§]	43%	173.197	<0.001			
Anweithgarwch economaidd						
Na	12%					
le~	41%	150.740	<0.001	2.64	1.89-3.71	<0.001

*Y rhai a ddewisodd 'effaith negyddol' ar gyfer y cwestiwn "Hyd yma, pa effaith, os o gwbl, y mae costau byw cynyddol wedi'i chael ar y canlynol... Eich perthynas â'ch teulu?" LTS = Sâl tymor hir neu'n anabl
[§]Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig. ~ Yn cynnwys y categorïau 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' a 'gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig'.

Tabl A6d. Cyfran y rhai a ddywedodd fod costau byw wedi cael effaith negyddol ar lefelau trais ac ymddygiad gwrthgymdeithasol lleol yn ôl demograffeg cyfranogwyr, a chymarebau ods wedi'u haddasu* Data heb ei bwysoli.

Cyfran ym mhob categori				Cymhareb ods wedi'i haddasu (AOR) ar gyfer canfod effaith negyddol ar lefelau trais ac ymddygiad gwrthgymdeithasol lleol		
	le	X ²	P	AOR	95% CIs	P
Rhyw						
Gwrywaidd	13%			Cyf		
Benywaidd	16%	3.426	0.064	1.19	0.92-1.54	0.181
Grŵp oedran						
18-29	19%			1.83	1.16-2.90	0.010
30-49	17%			1.54	1.00-2.38	0.050
50-69	12%			0.90	0.61-1.33	0.592
70+	14%	11.216	0.011	Cyf		0.003
Cwintel amddifadedd (mwyaf difreintiedig)						
1	18%			0.93	0.63-1.39	0.739
2	15%			0.83	0.56-1.25	0.379
3	15%			0.88	0.59-1.31	0.521
4	13%			0.80	0.53-1.21	0.290
(lleiaf difreintiedig) 5	14%	3.648	0.456	Cyf		0.831
Ethnigrwydd gwyn						
le	15%			Cyf		
Na	18%	0.528	0.467	1.13	0.64-2.01	0.676
Cyfyngiad ar weithgarwch						
Na	13%			Cyf		0.001
Ychydig	21%			1.89	1.36-2.63	<0.001
Llawer	20%	20.876	<0.001	1.53	1.05-2.23	0.027
Plant yn y cartref						
Na	14%			Cyf		
le	17%	2.335	0.126	1.01	0.74-1.39	0.933
Incwm cartref isel						
Na^	13%			Cyf		
le	22%	20.831	<0.001	1.53	1.14-2.04	0.004
Cyflogaeth						
Mewn cyflogaeth	13%					
Wedi ymddeol	13%					
Myfyriwr	12%					
Di-waith	33%					
LTS/Anabl	24%					
Gofalwr/Domestig	23%	41.102	<0.001			
Anweithgarwch economaidd[§]						
Na	13%			Cyf		
le~	27%	36.835	<0.001	1.84	1.29-2.63	0.001

*Y rhai a ddewisodd 'effaith negyddol' ar gyfer y cwestiwn "Hyd yma, pa effaith, os o gwbl, y mae costau byw cynyddol wedi'i chael ar y canlynol... Lefelau trais ac ymddygiad gwrthgymdeithasol lleol?" LTS = Sâl tymor hir neu'n anabl [§]Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig. ~ Yn cynnwys y categorïau 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' a 'gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig'.

Tabl A6e. Cyfran y rhai a ddywedodd fod costau byw wedi cael effaith gadarnhaol ar gymorth cymunedol yn ôl demograffeg cyfranogwyr, a chymarebau ods wedi'u haddasu* Data heb ei bwysoli.

Cyfran ym mhob categori				Cymhareb ods wedi'i haddasu (AOR) ar gyfer canfod effaith gadarnhaol ar gymorth cymunedol		
	le	X ²	P	AOR	95% CIs	P
Rhyw						
Gwrywaidd	19%	11.171	0.001	Cyf		
Benywaidd	25%			1.47	1.18-1.83	0.001
Grŵp oedran						
18-29	19%	6.762	0.080	0.82	0.55-1.23	0.333
30-49	20%			0.88	0.61-1.28	0.512
50-69	24%			1.06	0.78-1.43	0.712
70+	25%			Cyf		0.521
Cwintel amddifadedd (mwyaf difreintiedig)						
1	19%	2.553	0.635	0.95	0.66-1.35	0.754
2	22%			1.11	0.79-1.56	0.556
3	24%			1.18	0.84-1.64	0.341
4	23%			1.16	0.83-1.62	0.380
(lleiaf difreintiedig) 5	21%			Cyf		0.662
Ethnigrwydd gwyn						
le	22%	0.539	0.463	Cyf		
Na	19%			0.93	0.53-1.61	0.782
Cyfyngiad ar weithgarwch						
Na	21%	2.536	0.281	Cyf		0.563
Ychydig	25%			1.17	0.87-1.57	0.296
Llawer	23%			1.10	0.79-1.54	0.579
Plant yn y cartref						
Na	23%	2.268	0.132	Cyf		
le	20%			0.93	0.70-1.23	0.610
Incwm cartref isel						
Na^	22%	0.825	0.364	Cyf		
le	24%			1.10	0.84-1.43	0.485
Cyflogaeth						
Mewn cyflogaeth	22%	10.297	0.067			
Wedi ymddeol	24%					
Myfyriwr	22%					
Di-waith	11%					
LTS/Anabl	23%					
Gofalwr/Domestig	18%					
Anweithgarwch economaidd						
Na	23%	4.513	0.034	Cyf		
le~	17%			0.66	0.46-0.96	0.028

*Y rhai a ddewisodd 'effaith negyddol' ar gyfer y cwestiwn "Hyd yma, pa effaith, os o gwbl, y mae costau byw cynyddol wedi'i chael ar y canlynol... Sut mae pobl yn cefnogi ei gilydd yn eich cymuned?" LTS = Sâl tymor hir neu'n anabl ^Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig. ~ Yn cynnwys y categorïau 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' a 'gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig'.

Tabl A7. Cyfran y rhai sy'n profi llesiant meddyliol isel yn ôl demograffeg cyfranogwyr, a chymarebau ods wedi'u haddasu* *Data heb ei bwysoli.*

Cyfran ym mhob categori				Cymhareb ods wedi'i haddasu (AOR) ar gyfer llesiant meddwl isel			
	le	X ²	P	AOR	95% CIs	P	
Rhyw							
Gwrywaidd	14%	8.097	0.004	Cyf	1.01-1.72	0.044	
Benywaidd	19%						
Grŵp oedran							
18-29	21%	9.128	0.028	2.93	1.79-4.80	<0.001	
30-49	15%			1.53	0.95-2.47	0.083	
50-69	18%			1.51	1.02-2.24	0.038	
70+	14%			Cyf	<0.001		
Cwintel amddifadedd							
(mwyaf difreintiedig) 1	24%	36.185	<0.001	1.78	1.13-2.79	0.013	
2	20%			1.77	1.13-2.77	0.013	
3	15%			1.20	0.75-1.91	0.445	
4	15%			1.28	0.81-2.04	0.295	
(lleiaf difreintiedig) 5	9%			Cyf	0.036		
Ethnigrwydd gwyn							
le	16%	4.198	0.040	Cyf	1.15-3.52	0.014	
Na	24%						
Cyfyngiad ar weithgarwch							
Na	9%	240.547	<0.001	Cyf	5.40-11.07	<0.001	
Ychydig	23%			3.23		2.28-4.58	<0.001
Llawer	44%			7.73		<0.001	
Plant yn y cartref							
Na	17%	0.029	0.864	Cyf	0.78-1.54	0.612	
le	16%						
Incwm cartref isel							
Na^	13%	74.104	<0.001	Cyf	1.33-2.37	<0.001	
le	29%						
Cyflogaeth							
Mewn cyflogaeth	10%	196.458	<0.001				
Wedi ymddeol	15%						
Myfyriwr	16%						
Di-waith	48%						
LTS/Anabl	51%						
Gofalwr/Domestig	27%						
Anweithgarwch economaidd							
Na	12%	166.648	<0.001	Cyf	1.68-3.35	<0.001	
le~	43%						

Mesurwyd llesiant meddwl gan ddefnyddio Graddfa Llesiant Meddwl Byr Warwick-Caeredin (SWEMWBS) Cyfrifwyd sgorau cyfansawdd crai a'u trawsnewid yn sgorau metrig yn unol â chanllawiau prosesu data'r raddfa. Cafodd llesiant meddwl isel ei gategoreiddio fel >1 gwriad safonol yn is na chymedr y sampl (23.1; gwriad safonol 4.9). LTS = Sâl tymor hir neu'n anabl ⁵Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig. ~ Yn cynnwys y categorïau 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' a 'gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig'.

Tabl A8a. Cyfran y rhai a ddywedodd eu bod wedi gorfod torri i lawr ar brynu bwyd o ganlyniad i'r argyfwng costau byw yn ôl demograffeg cyfranogwyr, a chymarebau ods wedi'u haddasu* *Data heb ei bwysoli.*

Cyfran ym mhob categori				Cymhareb ods wedi'i haddasu (AOR) ar gyfer torri lawr ar brynu bwyd		
	le	X ²	P	AOR	95% CIs	P
Rhyw						
Gwrywaidd	39%	19.144	<0.001	Cyf		
Benywaidd	49%			1.38	1.14-1.67	0.001
Grŵp oedran						
18-29	54%	41.426	<0.001	3.41	2.37-4.91	<0.001
30-49	49%			2.47	1.76-3.47	<0.001
50-69	44%			2.00	1.49-2.67	<0.001
70+	33%			Cyf		<0.001
Cwintel amddifadedd (mwyaf difreintiedig)						
1	52%	41.414	<0.001	1.30	0.96-1.77	0.092
2	53%			1.58	1.17-2.13	0.003
3	45%			1.23	0.91-1.65	0.181
4	39%			0.96	0.71-1.30	0.805
(lleiaf difreintiedig) 5	35%			Cyf		0.009
Ethnigrwydd gwyn						
le	44%	6.784	0.009	Cyf		
Na	58%			1.48	0.94-2.33	0.092
Cyfyngiad ar weithgarwch						
Na	39%	72.380	<0.001	Cyf		<0.001
Ychydig	49%			1.74	1.33-2.28	<0.001
Llawer	65%			3.09	2.26-4.22	<0.001
Plant yn y cartref						
Na	41%	19.455	<0.001	Cyf		
le	51%			1.32	1.04-1.69	0.025
Incwm cartref isel						
Na^	39%	89.233	<0.001	Cyf		
le	63%			2.42	1.90-3.07	<0.001
Cyflogaeth						
Mewn cyflogaeth	43%	132.805	<0.001			
Wedi ymddeol	33%					
Myfyriwr	45%					
Di-waith	73%					
LTS/Anabl	81%					
Gofalwr/Domestig	64%					
Anweithgarwch economaidd						
Na	40%	109.079	<0.001	Cyf		
le~	73%			1.98	1.44-2.72	<0.001

*Y rhai a ddewisodd 'le' i'r cwestiwn "Yn ystod y chwe mis diwethaf, o ganlyniad i gostau byw cynyddol, rwyf wedi gorfod cwthgi ar faint o fwyd rwy'n ei brynu". LTS = Sâl tymor hir neu'n anabl ⁵Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig. ~ Yn cynnwys y categorïau 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' a 'gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig'.

Tabl A8b. Cyfran y rhai a ddywedodd eu bod wedi gorfod torri i lawr ar bethau nad ydynt yn hanfodol o ganlyniad i'r argyfwng costau byw yn ôl demograffeg cyfranogwyr, a chymarebau ods wedi'u haddasu* Data heb ei bwysoli.

Cyfran ym mhob categori				Cymhareb ods wedi'i haddasu (AOR) ar gyfer torri lawr ar bethau nad ydynt yn hanfodol		
	ie	X ²	P	AOR	95% CIs	P
Rhyw						
Gwrywaidd	64%					
Benywaidd	70%	9.869	0.002	1.20	0.99-1.47	0.070
Grŵp oedran						
18-29	75%			3.65	2.52-5.29	<0.001
30-49	79%			4.02	2.85-5.67	<0.001
50-69	66%			2.41	1.83-3.18	<0.001
70+	47%	141.170	<0.001			<0.001
Cwintel amddifadedd (mwyaf difreintiedig)						
1	73%			1.23	0.89-1.70	0.203
2	74%			1.41	1.02-1.94	0.037
3	67%			1.12	0.83-1.52	0.472
4	61%			0.85	0.63-1.14	0.277
(lleiaf difreintiedig) 5	61%	28.348	<0.001			0.023
Ethnigrwydd gwyn						
ie	67%					
Na	76%	3.008	0.083	0.95	0.56-1.59	0.833
Cyfngiad ar weithgarwch						
Na	66%					0.005
Ychydig	68%			1.51	1.14-2.01	0.005
Llawer	70%	1.264	0.532	1.47	1.06-2.02	0.020
Plant yn y cartref						
Na	61%					
ie	81%	80.026	<0.001	1.75	1.33-2.29	<0.001
Incwm cartref isel						
Na^	64%					
ie	76%	24.502	<0.001	2.05	1.57-2.67	<0.001
Cyflogaeth						
Mewn cyflogaeth	73%					
Wedi ymddeol	50%					
Myfyriwr	66%					
Di-waith	82%					
LTS/Anabl	86%					
Gofalwr/Domestig [§]	89%	142.323	<0.001			
Anweithgarwch economaidd						
Na	64%					
ie~	85%	48.832	<0.001	1.74	1.19-2.55	0.005

*Y rhai a ddewisodd 'ie' i'r cwestiwn "Yn ystod y chwe mis diwethaf, o ganlyniad i gostau byw cynyddol, rwyf wedi gorfod torri lawr ar bethau nad ydynt yn hanfodol fel adloniant a bwyta allan". LTS = Sâl tymor hir neu'n anabl [§]Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig. ~ Yn cynnwys y categorïau 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' a 'gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig'.

Tabl A8c. Cyfran y rhai a ddywedodd eu bod wedi gwneud gwelliannau effeithlonrwydd ynni i'w cartrefi o ganlyniad i'r argyfwng costau byw yn ôl demograffeg cyfranogwyr, a chymarebau ods wedi'u haddasu* *Data heb ei bwysoli.*

Cyfran ym mhob categori				Cymhareb ods wedi'i haddasu (AOR) ar gyfer gwneud gwelliannau effeithlonrwydd ynni		
	le	X ²	P	AOR	95% CIs	P
Rhyw						
Gwrywaidd	44%			Cyf		
Benywaidd	44%	0.001	0.982	0.99	0.82-1.19	0.894
Grŵp oedran						
18-29	39%			1.66	1.17-2.35	0.004
30-49	52%			2.93	2.13-4.04	<0.001
50-69	47%			2.37	1.80-3.11	<0.001
70+	30%	58.889	<0.001			<0.001
Cwintel amddifadedd (mwyaf difreintiedig)						
1	39%			0.74	0.55-1.00	0.049
2	41%			0.85	0.63-1.13	0.261
3	47%			1.08	0.81-1.43	0.592
4	46%			1.01	0.76-1.34	0.951
(lleiaf difreintiedig) 5	44%	7.645	0.105			0.082
Ethnigrwydd gwyn						
le	43%					
Na	63%	15.005	<0.001	2.15	1.37-3.38	0.001
Cyfyngiad ar weithgarwch						
Na	44%					0.002
Ychydig	46%			1.54	1.19-1.99	0.001
Llawer	41%	1.395	0.498	1.40	1.05-1.88	0.023
Plant yn y cartref						
Na	41%					
le	49%	11.925	0.001	1.05	0.83-1.33	0.684
Incwm cartref isel						
Na^	45%					
le	38%	8.341	0.004	0.83	0.66-1.05	0.115
Cyflogaeth						
Mewn cyflogaeth	50%					
Wedi ymddeol	36%					
Myfyriwr	27%					
Di-waith	31%					
LTS/Anabl	43%					
Gofalwr/Domestig [§]	47%	51.692	<0.001			
Anweithgarwch economaidd						
Na	44%					
le~	40%	2.018	0.155	0.67	0.50-0.90	0.008

*Y rhai a ddewisodd 'ie' i'r cwestiwn "Yn ystod y chwe mis diwethaf, o ganlyniad i gostau byw cynyddol, rwyf wedi gwneud gwelliannau effeithlonrwydd ynni i fy nghartref". LTS = Sâl tymor hir neu'n anabl [§]Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig. ~ Yn cynnwys y categorïau 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' a 'gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig'.

Tabl A8d. Cyfran y rhai a ddywedodd eu bod wedi dechrau defnyddio offer trydanol yn llai o ganlyniad i'r argyfwng costau byw yn ôl demograffeg cyfranogwyr, a chymarebau ods wedi'u haddasu* *Data heb ei bwysoli.*

Cyfran ym mhob categori				Cymhareb ods wedi'i haddasu (AOR) ar gyfer defnyddio llai o offer trydanol				
	le	X ²	P	AOR	95% CIs	P		
Rhyw								
Gwrywaidd	65%	19.103	<0.001	Cyf	1.20-1.77	<0.001		
Benywaidd	74%							
Grŵp oedran								
18-29	66%	5.639	0.131	1.01	0.71-1.44	0.957		
30-49	72%			1.22	0.88-1.70	0.237		
50-69	72%			1.32	1.00-1.75	0.054		
70+	67%			Cyf	0.147			
Cwintel amddifadedd								
(mwyaf difreintiedig) 1	73%	9.628	0.047	1.20	0.88-1.65	0.245		
2	73%			1.29	0.95-1.77	0.104		
3	71%			1.22	0.90-1.65	0.198		
4	68%			1.06	0.79-1.43	0.689		
(lleiaf difreintiedig) 5	65%			Cyf	0.459			
Ethnigrwydd gwyn								
le	70%	2.679	0.102	Cyf	0.89-2.53	0.126		
Na	78%							
Cyfyngiad ar weithgarwch								
Na	68%	11.379	0.003	Cyf	1.01-1.93	0.045		
Ychydig	72%			1.17			0.88-1.55	0.277
Llawer	77%			1.40				
Plant yn y cartref								
Na	69%	4.028	0.045	Cyf	0.95-1.59	0.112		
le	73%							
Incwm cartref isel								
Na	67%	34.872	<0.001	Cyf	1.47-2.52	<0.001		
le	81%							
Cyflogaeth								
Mewn cyflogaeth	70%	30.940	<0.001					
Wedi ymddeol	68%							
Myfyriwr	51%							
Di-waith	72%							
LTS/Anabl	86%							
Gofalwr/Domestig [§]	80%							
Anweithgarwch economaidd								
Na	69%	12.214	<0.001	Cyf	0.84-1.67	0.328		
le~	79%							

*Y rhai a ddewisodd 'ie' i'r cwestiwn "Yn ystod y chwe mis diwethaf, o ganlyniad i gostau byw cynyddol, rwyf wedi dechrau defnyddio llai ar offer trydanol fel peiriannau golchi a phoptai". LTS = Sâl tymor hir neu'n anabl

[§]Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig. ~ Yn cynnwys y categorïau 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' a 'gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig'.

Tabl A8e. Cyfran y rhai a ddywedodd eu bod wedi gorfod defnyddio cynilion i dalu costau cynyddol o ganlyniad i'r argyfwng costau byw yn ôl demograffeg cyfranogwyr, a chymarebau ods wedi'u haddasu* *Data heb ei bwysoli.*

Cyfran ym mhob categori				Cymhareb ods wedi'i haddasu (AOR) ar gyfer defnyddio cynilion		
	le	X ²	P	AOR	95% CIs	P
Rhyw						
Gwrywaidd	34%			Cyf		
Benywaidd	37%	2.943	0.086	1.14	0.94-1.38	0.178
Grŵp oedran						
18-29	36%			1.60	1.12-2.28	0.010
30-49	34%			1.45	1.04-2.01	0.028
50-69	38%			1.56	1.18-2.06	0.002
70+	34%	2.245	0.523	Cyf		0.012
Cwintel amddifadedd						
(mwyaf difreintiedig) 1	39%			1.17	0.86-1.59	0.309
2	36%			1.08	0.80-1.46	0.613
3	41%			1.31	0.98-1.76	0.071
4	32%			0.92	0.68-1.24	0.583
(lleiaf difreintiedig) 5	32%	11.208	0.024	Cyf		0.156
Ethnigrwydd gwyn						
le	35%			Cyf		
Na	47%	4.961	0.026	1.59	1.02-2.46	0.040
Cyfyngiad ar weithgarwch						
Na	31%			Cyf		<0.001
Ychydig	40%			1.63	1.26-2.12	<0.001
Llawer	52%	51.833	<0.001	2.79	2.09-3.74	<0.001
Plant yn y cartref						
Na	36%			Cyf		
le	36%	0.036	0.850	1.11	0.87-1.41	0.418
Incwm cartref isel						
Na	33%			Cyf		
le	45%	24.504	<0.001	1.55	1.23-1.95	<0.001
Cyflogaeth						
Mewn cyflogaeth	35%					
Wedi ymddeol	36%					
Myfyriwr	35%					
Di-waith	39%					
LTS/Anabl	40%					
Gofalwr/Domestig [§]	32%	2.441	0.785			
Anweithgarwch economaidd						
Na	35%			Cyf		
le~	38%	0.675	0.411	0.63	0.46-0.86	0.003

*Y rhai a ddewisodd 'ie' i'r cwestiwn "Yn ystod y chwe mis diwethaf, o ganlyniad i gostau byw cynyddol, rwyf wedi gorfod defnyddio fy nghynilion i dalu costau cynyddol". LTS = Sâl tymor hir neu'n anabl [§]Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig. ~ Yn cynnwys y categorïau 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' a 'gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig'.

Tabl A8f. Cyfran y rhai a ddywedodd eu bod wedi cynyddu eu benthyca arian neu ddyled cardiau credyd o ganlyniad i'r argyfwng costau byw yn ôl demograffeg cyfranogwyr, a chymarebau ods wedi'u haddasu* *Data heb ei bwysoli.*

Cyfran ym mhob categori				Cymhareb ods wedi'i haddasu (AOR) ar gyfer mwy o fenthyca arian		
	Ie	X ²	P	AOR	95% CIs	P
Rhyw						
Gwrywaidd	20%			Cyf		
Benywaidd	23%	2.043	0.153	1.04	0.82-1.31	0.750
Grŵp oedran						
18-29	40%			8.78	5.41-14.26	<0.001
30-49	31%			5.15	3.21-8.25	<0.001
50-69	15%			2.24	1.43-3.51	<0.001
70+	7%	163.991	<0.001	Cyf		<0.001
Cwintel amddifadedd						
(mwyaf difreintiedig) 1	26%			1.32	0.89-1.94	0.165
2	26%			1.44	0.98-2.10	0.062
3	24%			1.47	1.01-2.14	0.046
4	19%			1.18	0.80-1.75	0.403
(lleiaf difreintiedig) 5	14%	23.270	<0.001	Cyf		0.265
Ethnigrwydd gwyn						
Ie	21%			Cyf		
Na	39%	16.326	<0.001	1.51	0.95-2.41	0.081
Cyfyngiad ar weithgarwch						
Na	22%			Cyf		0.048
Ychydig	19%			1.21	0.87-1.71	0.262
Llawer	25%	3.223	0.200	1.58	1.09-2.28	0.015
Plant yn y cartref						
Na	16%			Cyf		
Ie	33%	76.417	<0.001	1.56	1.19-2.05	0.001
Incwm cartref isel						
Na	20%			Cyf		
Ie	29%	17.206	<0.001	1.87	1.42-2.48	<0.001
Cyflogaeth						
Mewn cyflogaeth	23%					
Wedi ymddeol	7%					
Myfyriwr	46%					
Di-waith	47%					
LTS/Anabl	33%					
Gofalwr/Domestig [§]	39%	170.160	<0.001			
Anweithgarwch economaidd						
Na	19%			Cyf		
Ie~	40%	63.916	<0.001	1.63	1.17-2.26	0.004

*Y rhai a ddewisodd 'ie' i'r cwestiwn "Yn ystod y chwe mis diwethaf, o ganlyniad i gostau byw cynyddol, rwyf wedi cynyddu benthyca arian neu ddyled cardiau credyd". LTS = Sâl tymor hir neu'n anabl [§]Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig. ~ Yn cynnwys y categorïau 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' a 'gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig'.

Tabl A9a. Cyfran y rhai a ddywedodd eu bod yn bwyta mwy o fwyd wedi'i brosesu o ganlyniad i'r argyfwng costau byw yn ôl demograffeg cyfranogwyr, a chymarebau ods wedi'u haddasu*
Data heb ei bwysoli.

Cyfran ym mhob categori				Cymhareb ods wedi'i haddasu (AOR) ar gyfer bwyta mwy o fwyd wedi'i brosesu		
	le	X ²	P	AOR	95% CIs	P
Rhyw						
Gwrywaidd	11%			Cyf		
Benywaidd	12%	0.203	0.652	0.97	0.72-1.29	0.812
Grŵp oedran						
18-29	21%			6.55	3.78-11.35	<0.001
30-49	13%			3.55	2.07-6.10	<0.001
50-69	8%			1.61	0.97-2.66	0.064
70+	7%	45.418	<0.001	Cyf		<0.001
Cwintel amddifadedd						
(mwyaf difreintiedig) 1	13%			1.06	0.65-1.72	0.809
2	15%			1.43	0.90-2.26	0.133
3	11%			0.99	0.61-1.61	0.978
4	9%			0.87	0.52-1.43	0.570
(lleiaf difreintiedig) 5	8%	13.221	0.010	Cyf		0.240
Ethnigrwydd gwyn						
le	11%			Cyf		
Na	12%	0.070	0.792	0.84	0.43-1.64	0.599
Cyfyngiad ar weithgarwch						
Na	10%			Cyf		<0.001
Ychydig	12%			1.49	0.99-2.24	0.056
Llawer	19%	19.764	<0.001	2.56	1.69-3.88	<0.001
Plant yn y cartref						
Na	10%			Cyf		
le	13%	3.305	0.069	0.92	0.65-1.30	0.625
Incwm cartref isel						
Na	9%			Cyf		
le	19%	35.298	<0.001	2.33	1.69-3.23	<0.001
Cyflogaeth						
Mewn cyflogaeth	11%					
Wedi ymddeol	7%					
Myfyriwr	18%					
Di-waith	28%					
LTS/Anabl	16%					
Gofalwr/Domestig [§]	19%	55.010	<0.001			
Anweithgarwch economaidd						
Na	10%			Cyf		
le~	21%	32.758	<0.001	1.18	0.79-1.76	0.423

*Y rhai a ddewisodd 'ie' i'r cwestiwn "A yw costau byw cynyddol yn effeithio ar eich arferion bwyta a phrynu bwyd mewn unrhyw un o'r ffyrdd canlynol... Bwyta mwy o fwyd wedi'i brosesu (e.e. prydau parod)?" LTS = Sâl tymor hir neu'n anabl [§]Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig. ~ Yn cynnwys y categorïau 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' a 'gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig'.

Tabl A9b. Cyfran y rhai a ddywedodd eu bod yn bwyta mwy o fwyd heb ei brosesu o ganlyniad i'r argyfwng costau byw yn ôl demograffeg cyfranogwyr, a chymarebau ods wedi'u haddasu* *Data heb ei bwysoli.*

Cyfran ym mhob categori				Cymhareb ods wedi'i haddasu (AOR) ar gyfer bwyd heb ei brosesu		
	le	X ²	P	AOR	95% CIs	P
Rhyw						
Gwrywaidd	14%			Cyf		
Benywaidd	16%	2.178	0.140	1.17	0.91-1.51	0.211
Grŵp oedran						
18-29	14%			1.45	0.89-2.36	0.135
30-49	15%			1.51	0.97-2.37	0.070
50-69	18%			1.78	1.22-2.59	0.003
70+	12%	7.099	0.069	Cyf		0.030
Cwintel amddifadedd						
(mwyaf difreintiedig) 1	13%			0.94	0.61-1.44	0.780
2	18%			1.45	0.97-2.16	0.070
3	17%			1.27	0.85-1.89	0.244
4	15%			1.25	0.84-1.87	0.278
(lleiaf difreintiedig) 5	12%	6.930	0.140	Cyf		0.181
Ethnigrwydd gwyn						
le	15%			Cyf		
Na	22%	3.732	0.053	1.71	1.00-2.90	0.049
Cyfyngiad ar weithgarwch						
Na	15%			Cyf		0.024
Ychydig	12%			0.80	0.55-1.16	0.233
Llawer	20%	8.733	0.013	1.45	1.01-2.09	0.047
Plant yn y cartref						
Na	15%			Cyf		
le	15%	0.111	0.739	1.00	0.72-1.37	0.981
Incwm cartref isel						
Na	14%			Cyf		
le	20%	11.502	0.001	1.64	1.22-2.20	0.001
Cyflogaeth						
Mewn cyflogaeth	16%					
Wedi ymddeol	13%					
Myfyriwr	15%					
Di-waith	13%					
LTS/Anabl	23%					
Gofalwr/Domestig [§]	18%	9.098	0.105			
Anweithgarwch economaidd						
Na	15%			Cyf		
le~	18%	1.934	0.164	0.87	0.59-1.28	0.473

* Y rhai a ddewisodd 'ie' i'r cwestiwn "A yw costau byw cynyddol yn effeithio ar eich arferion bwyta a phrynu bwyd mewn unrhyw un o'r ffyrdd canlynol... bwyta mwy o fwyd heb ei brosesu (e.e. ffrwythau a llysiau)?" LTS = Sâl tymor hir neu'n anabl [§]Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig. ~ Yn cynnwys y categorïau 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' a 'gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig'.

Tabl A9c. Cyfran y rhai a ddywedodd eu bod yn bwyta llai o fwyd yn gyffredinol o ganlyniad i'r argyfwng costau byw yn ôl demograffeg cyfranogwyr, a chymarebau ods wedi'u haddasu*
Data heb ei bwysoli.

Cyfran ym mhob categori				Cymhareb ods wedi'i haddasu (AOR) ar gyfer bwyta llai o fwyd yn gyffredinol		
	le	X ²	P	AOR	95% CIs	P
Rhyw						
	Gwrywaidd	18%		Cyf		
	Benywaidd	22%	6.191	1.19	0.94-1.51	0.143
Grŵp oedran						
	18-29	18%		1.52	0.96-2.41	0.072
	30-49	22%		1.92	1.27-2.90	0.002
	50-69	22%		1.56	1.10-2.21	0.013
	70+	17%	5.770	Cyf		0.017
Cwintel amddifadedd						
(mwyaf difreintiedig) 1	28%			1.80	1.23-2.66	0.003
2	26%			1.83	1.25-2.69	0.002
3	19%			1.21	0.81-1.81	0.343
4	16%			1.06	0.71-1.60	0.764
(lleiaf difreintiedig) 5	13%	42.805	<0.001	Cyf		0.001
Ethnigrwydd gwyn						
	le	20%		Cyf		
	Na	20%	0.003	0.96	0.55-1.69	0.894
Cyfyngiad ar weithgarwch						
	Na	15%		Cyf		<0.001
	Ychydig	25%		1.72	1.26-2.36	0.001
	Llawer	38%	87.956	2.72	1.96-3.78	<0.001
Plant yn y cartref						
	Na	20%		Cyf		
	le	20%	0.040	0.97	0.71-1.31	0.818
Incwm cartref isel						
	Na	15%		Cyf		
	le	37%	105.728	2.45	1.89-3.17	<0.001
Cyflogaeth						
Mewn cyflogaeth	16%					
Wedi ymddeol	18%					
Myfyriwr	15%					
Di-waith	39%					
LTS/Anabl	49%					
Gofalwr/Domestig [§]	36%	106.039	<0.001			
Anweithgarwch economaidd						
	Na	17%		Cyf		
	le~	42%	96.832	1.78	1.29-2.45	<0.001

* Y rhai a ddewisodd 'ie' i'r cwestiwn "A yw costau byw cynyddol yn effeithio ar eich arferion bwyta a phrynu bwyd mewn unrhyw un o'r ffyrdd canlynol... Bwyta llai o fwyd yn gyffredinol?". LTS = Sâl tymor hir neu'n anabl

[§]Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig. ~ Yn cynnwys y categorïau 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' a 'gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig'.

Tabl A10. Cyfran sydd heb glywed am gynllun Cymorth Tanwydd Gaeaf Llywodraeth Cymru yn ôl demograffeg cyfranogwyr, a chymarebau ods wedi'u haddasu* *Data heb ei bwysoli.*

Cyfran ym mhob categori					Cymhareb ods wedi'i haddasu (AOR) am beidio â bod wedi clywed am Gymorth Tanwydd Gaeaf		
	Heb glywed	X ²	P		AOR	95% CIs	P
Rhyw							
Gwrywaidd	13%				Cyf		
Benywaidd	9%	9.086	0.003		0.66	0.48-0.90	0.008
Grŵp oedran							
18-29	33%				26.88	12.26-58.94	<0.001
30-49	11%				7.08	3.17-15.81	<0.001
50-69	5%				3.31	1.49-7.35	0.003
70+	2%	212.949	<0.001		Cyf		<0.001
Cwintel amddifadedd							
(mwyaf difreintiedig) 1	11%				1.58	0.92-2.71	0.096
2	9%				1.26	0.73-2.18	0.413
3	14%				1.99	1.20-3.30	0.008
4	11%				1.75	1.04-2.96	0.035
(lleiaf difreintiedig) 5	7%	13.393	0.010		Cyf		0.066
Ethnigrwydd gwyn							
Ie	10%				Cyf		
Na	27%	26.134	<0.001		1.99	1.15-3.44	0.013
Cyfyngiad ar weithgarwch							
Na	13%				Cyf		0.433
Ychydig	6%				0.76	0.45-1.28	0.307
Llawer	7%	20.849	<0.001		1.18	0.67-2.10	0.563
Plant yn y cartref							
Na	9%				Cyf		
Ie	14%	10.308	0.001		0.97	0.68-1.37	0.858
Incwm cartref isel							
Na^	12%				Cyf		
Ie	6%	14.224	<0.001		0.69	0.44-1.09	0.110
Cyflogaeth							
Mewn cyflogaeth	13%						
Wedi ymddeol	2%						
Myfyriwr	55%						
Di-waith	12%						
LTS/Anabl	7%						
Gofalwr/Domestig ⁵	4%	229.050	<0.001				
Anweithgarwch economaidd							
Na	11%				Cyf		
Ie~	8%	1.828	0.176		0.57	0.34-0.98	0.040

*Y rhai na ddewisodd 'Cymorth Tanwydd Gaeaf' fel cynllun yr oeddent wedi clywed amdano mewn ymateb i'r cwestiwn "Mae Llywodraeth Cymru, Llywodraeth y DU, ac awdurdodau lleol (cyngorau) wedi rhoi nifer o gynlluniau ar waith i helpu pobl gyda chostau byw cynyddol. Dywedwch a ydych wedi clywed am bob un o'r canlynol". LTS = Sâl tymor hir neu'n anabl ⁵Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig. ~ Yn cynnwys y categorïau 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' a 'gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig'.

Tabl A11. Cyfran y rhai sy'n cytuno neu'n anghytuno eu bod yn gwybod pa gymorth ariannol sydd ar gael yn ôl demograffeg cyfranogwyr, a chymarebau ods wedi'u haddasu ar gyfer diffyg gwybodaeth cymorth* *Data heb ei bwysoli.*

Cyfran ym mhob categori							^Cymhareb ods wedi'i haddasu (AOR) ar gyfer diffyg gwybodaeth am gymorth		
	Cytuno/ Cytuno'n gryf	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	Anghytuno/ anghytuno'n gryf	X ²	P	AOR	95% CIs	P	
Rhyw									
	Gwrywaidd	43%	24%	33%					
	Benywaidd	47%	24%	29%	3.409	0.182	0.89	0.73-1.08	0.229
Grŵp oedran									
	18-29	39%	25%	36%			1.44	1.01-2.05	0.042
	30-49	46%	26%	28%			1.12	0.80-1.56	0.516
	50-69	49%	22%	30%			1.03	0.77-1.36	0.865
	70+	43%	24%	33%	12.683	0.048	Cyf		0.146
Cwintel amddifadedd (mwyaf difreintiedig)									
	1	46%	22%	32%			1.44	1.05-1.98	0.024
	2	46%	22%	32%			1.46	1.07-2.00	0.018
	3	42%	24%	35%			1.51	1.12-2.05	0.008
	4	45%	26%	29%			1.18	0.86-1.62	0.296
	(lleiaf difreintiedig) 5	47%	28%	25%	13.239	0.104	Cyf		0.045
Ethnigrwydd gwyn									
	Ie	46%	24%	30%			Cyf		
	Na	34%	24%	41%	5.781	0.056	1.63	1.04-2.56	0.032
Cyfyngiad ar weithgarwch									
	Na	45%	25%	30%			Cyf		<0.001
	Ychydig	46%	28%	26%			0.85	0.64-1.12	0.248
	Llawer	43%	18%	39%	17.072	0.002	1.81	1.35-2.44	<0.001
Plant yn y cartref									
	Na	43%	24%	33%			Cyf		
	Ie	49%	25%	26%	10.406	0.005	0.69	0.54-0.90	0.005
Incwm cartref isel									
	Na	44%	25%	31%			Cyf		
	Ie	50%	20%	30%	8.182	0.017	0.95	0.75-1.22	0.687
Cyflogaeth									
	Mewn cyflogaeth	44%	25%	31%					
	Wedi ymddeol	43%	24%	32%					
	Myfyriwr	32%	28%	40%					
	Di-waith	58%	21%	21%					
	LTS/Anabl	56%	20%	24%					
	Gofalwr/Domestig [§]	62%	16%	22%	28.142	0.002			
Anweithgarwch economaidd									
	Na	43%	25%	32%			Cyf		
	Ie~	58%	19%	23%	22.458	<0.001	0.49	0.35-0.69	<0.001

*Gofynnwyd i'r cyfranogwyr i ba raddau yr oeddent yn cytuno neu'n anghytuno â'r datganiad "Rwy'n gwybod pa gymorth ariannol sydd ar gael i mi yn ystod yr argyfwng costau byw." ^AOR ar gyfer y rhai sy'n anghytuno/anghytuno'n gryf eu bod yn gwybod pa gymorth ariannol sydd ar gael. LTS = Sâl tymor hir neu'n anabl [§]Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig. ~ Yn cynnwys y categorïau 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' a 'gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig'.

Tabl A12. Cyfran y rhai sy'n cytuno neu'n anghytuno eu bod yn hyderus eu bod yn cael mynediad at yr holl gymorth ariannol sydd ar gael iddynt yn ôl demograffeg cyfranogwyr, a chymarebau ods wedi'u haddasu ar gyfer diffyg hyder cymorth* *Data heb ei bwysoli.*

Cyfran ym mhob categori						^Cymhareb ods wedi'i haddasu (AOR) ar gyfer diffyg hyder			
	Cytuno/ Cytuno'n gryf	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	Anghytuno/ anghytuno'n gryf	X ²	P	AOR	95% CIs	P	
Rhyw									
Gwrywaidd	40%	30%	30%	1.690	0.430	Cyf	0.98	0.81-1.20	0.861
Benywaidd	43%	28%	29%						
Grŵp oedran									
18-29	36%	31%	33%	8.641	0.195	Cyf			0.239
30-49	41%	30%	29%						
50-69	45%	26%	29%						
70+	41%	28%	31%						
Cwintel amddifadedd									
(mwyaf difreintiedig) 1	41%	27%	33%	16.021	0.042	Cyf			0.018
2	40%	27%	33%						
3	41%	26%	33%						
4	43%	31%	26%						
(lleiaf difreintiedig) 5	44%	32%	24%						
Ethnigrwydd gwyn									
Ie	42%	29%	29%	7.078	0.029	Cyf	1.67	1.06-2.60	0.025
Na	30%	29%	41%						
Cyfyngiad ar weithgarwch									
Na	42%	29%	29%	15.455	0.004	Cyf	0.87	0.66-1.16	0.346
Ychydig	41%	33%	26%						
Llawer	40%	22%	38%						
Plant yn y cartref									
Na	41%	28%	31%	5.412	0.067	Cyf	0.72	0.56-0.93	0.013
Ie	43%	30%	26%						
Incwm cartref isel									
Na	41%	30%	28%	11.599	0.003	Cyf	1.36	1.07-1.73	0.011
Ie	42%	23%	35%						
Cyflogaeth									
Mewn cyflogaeth	41%	29%	30%	19.858	0.031				
Wedi ymddeol	42%	27%	31%						
Myfyriwr	27%	40%	33%						
Di-waith	43%	28%	29%						
LTS/Anabl	48%	26%	25%						
Gofalwr/Domestig [§]	58%	19%	23%						
Anweithgarwch economaidd									
Na	40%	29%	30%	7.286	0.026	Cyf	0.59	0.42-0.82	0.002
Ie~	49%	25%	26%						

*Gofynnwyd i'r cyfranogwyr i ba raddau yr oeddent yn cytuno neu'n anghytuno â'r datganiad "Rwy'n hyderus fy mod yn cael mynediad at yr holl gymorth ariannol sydd ar gael i mi." ^AOR ar gyfer y rhai sy'n anghytuno eu bod yn hyderus eu bod yn cael mynediad at yr holl gymorth ariannol sydd ar gael. LTS = Sâl tymor hir neu'n anabl [§]Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig. ~ Yn cynnwys y categorïau 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' a 'gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig'.

Tabl A13. Cyfran y rhai sydd wedi gwirio a ydynt yn gymwys i gael cymorth yn ôl demograffeg cyfranogwyr, a chymarebau ods wedi'u haddasu* *Data heb ei bwysoli.*

Cyfran ym mhob categori				Cymhareb ods wedi'i haddasu (AOR) am fod wedi gwirio a ydynt yn gymwys i gael cymorth		
	le	X ²	P	AOR	95% CIs	P
Rhyw						
Gwrywaidd	34%			Cyf		
Benywaidd	39%	5.769	0.016	1.14	0.94-1.38	0.197
Grŵp oedran						
18-29	42%			2.04	1.42-2.93	<0.001
30-49	40%			1.66	1.19-2.33	0.003
50-69	39%			1.67	1.25-2.22	0.001
70+	27%	27.914	<0.001	Cyf		0.001
Cwintel amddifadedd (mwyaf difreintiedig)						
1	43%			1.28	0.94-1.74	0.117
2	40%			1.19	1.88-1.62	0.259
3	35%			1.08	0.80-1.47	0.607
4	36%			1.15	0.85-1.56	0.362
(lleiaf difreintiedig) 5	30%	17.404	0.002	Cyf		0.582
Ethnigrwydd gwyn						
le	37%			Cyf		
Na	37%	0.003	0.959	0.84	0.53-1.33	0.461
Cyfyngiad ar weithgarwch						
Na	33%			Cyf		0.001
Ychydig	43%			1.63	1.25-1.13	<0.001
Llawer	46%	25.019	<0.001	1.43	1.06-1.93	0.019
Plant yn y cartref						
Na	34%			Cyf		
le	43%	16.863	<0.001	1.42	1.11-1.81	0.005
Incwm cartref isel						
Na [^]	33%			Cyf		
le	49%	41.523	<0.001	1.70	1.35-2.15	<0.001
Cyflogaeth						
Mewn cyflogaeth	35%					
Wedi ymddeol	28%					
Myfyriwr	29%					
Di-waith	69%					
LTS/Anabl	63%					
Gofalwr/Domestig [§]	59%	115.507	<0.001			
Anweithgarwch economaidd						
Na	32%			Cyf		
le~	64%	104.627	<0.001	2.45	1.82-3.30	<0.001

*Y rhai a ddewisodd o leiaf un opsiwn i'r cwestiwn "Ydych chi wedi defnyddio gwybodaeth gan unrhyw un o'r sefydliadau canlynol i ganfod a ydych chi'n cael mynediad at yr holl gymorth rydych chi'n gymwys i'w gael?" LTS = Sâl tymor hir neu'n anabl [§]Gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig. ~ Yn cynnwys y categorïau 'di-waith', 'salwch hirdymor neu anabl' a 'gofalwr neu ddim yn gweithio am resymau domestig'.

Tabl A14. Cyfran wedi'i haddasu* yn adrodd am ganlyniadau yn ymwneud â chostau byw cynyddol, yn ôl Bwrdd Iechyd

Cyfran wedi'i haddasu* canlyniadau adrodd yn ymwneud â chostau byw cynyddol, fesul Bwrdd Iechyd		Bwrdd Iechyd					
	Maint sampl (n)	Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan	Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr	Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro	Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg	BIP Hywel Dda	BIP Bae Abertawe
Anallu canfyddedig i ymdopi'n ariannol ¹	382	26%	21%	27%	20%	22%	19%
Yn bryderus iawn am gostau byw cynyddol ²	382	33%	25%	28%	21%	32%	30%
Costau byw cynyddol yn cael effaith negyddol ar ³ :							
Iechyd meddwl		47%	43%	49%	41%	33%	49%
Iechyd corfforol		23%	13%	27%	19%	18%	16%
Perthynas ag aelodau'r teulu		19%	15%	18%	14%	15%	18%
O ganlyniad i gostau byw cynyddol rydw i wedi gorfod:							
Defnyddio fy nghynilion i dalu costau cynyddol		32%	34%	40%	43%	30%	37%
Cynyddu benthyca arian neu ddyled cardiaid credyd		23%	17%	30%	14%	25%	26%
Cwtogi ar faint o fwyd dwi'n ei brynu		48%	43%	49%	44%	36%	44%
O ganlyniad i gostau byw cynyddol rydw i'n:							
Bwyta llai o fwyd yn gyffredinol		26%	17%	15%	25%	16%	21%

*Defnyddiodd y dadansoddiadau Fodelau llinol cyffredinol yn addasu ar gyfer oedran, rhyw a chwintel amddifadedd i gynhyrchu dulliau ymylol amcangyfrifedig, a addaswyd ymhellach i ddemograffeg poblogaeth byrddau Iechyd (oedran, rhyw, cwintel amddifadedd). ¹Y rhai a ymatebodd 'Dydw i ddim yn meddwl y byddaf yn gallu ymdopi'n ariannol' i'r cwestiwn "Pa mor hyderus ydych chi yn eich gallu i ymdopi'n ariannol drwy'r argyfwng costau byw?". ²Y rhai a ymatebodd 'yn bryderus iawn' i'r cwestiwn "ar hyn o bryd, pa mor bryderus, os o gwbl, ydych chi am gostau byw cynyddol?". ³Y rhai a ddewisodd 'effaith negyddol' ar gyfer y cwestiynau "Hyd yma, pa effaith, os o gwbl, y mae costau byw cynyddol yn ei chael ar y canlynol... Eich iechyd meddwl; iechyd corfforol; a'ch perthynas a'ch teulu" ⁴Y rhai a ddewisodd 'ie' i'r cwestiynau "Yn y chwe mis diwethaf, o ganlyniad i gostau byw, rwyf wedi gorfod defnyddio fy nghynilion i dalu costau cynyddol; Rwyf wedi cynyddu benthychiadau arian neu ddyledion cardiaid credyd; ac rydw i wedi gorfod cwtogi ar faint o fwyd rydw i'n ei brynu" ⁵Y rhai a ddewisodd 'ie' i'r cwestiwn "A yw costau byw cynyddol yn effeithio ar eich arferion bwyta a phrynu bwyd mewn unrhyw un o'r ffyrdd canlynol... bwyta llai o fwyd yn gyffredinol".

SYLWER: mae amcangyfrifon yn seiliedig ar feintiau sampl isel ar gyfer byrddau Iechyd unigol, yn enwedig BIP Addysgu Powys.

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

PRIFYSGOL
BANGOR
UNIVERSITY

Polisi ac Iechyd Rhyngwladol,
Canolfan Gydwethredol Sefydliad Iechyd y
Byd ar Fuddsoddi ar gyfer Iechyd a Llesiant,
Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru,
Tŷ Clwydian, Parc Technoleg Wrecsam,
Wrecsam
LL13 7YP

Uned Cydweithio ar Iechyd Cyhoeddus,
Ysgol Gwyddorau Iechyd,
Prifysgol Bangor,
Bangor,
LL57 2DG

 @IechydCyhoeddus

phwwhocc.co.uk